The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pétnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexiko ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laiką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite taip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.
Metas XII
924 33-rd

Nr. 35 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 26 d. Rugpiučio (August) 1904 m.
ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Maskolijos su Japonija.

Maskoliškas randas ilgai negarsino paskutinių nepasisekimų maskoliškos laivynės ant jurių. Kada Maskolijos gyventojai iš užrubežinių laikraščių dasižinojo apie nepasisekimus, dar maskoliškas randas garsino, jog apie paskandinimą „Riuriko" nieko nežino. Paskui dar ilgai viliojo, garsindamas, jog Port Arthuro laivynė išpildė savo mierius, taigi išėjo iš uosto ir daugiau čia nesugrįžo, nors svetimų laikraščių redakcijos jau seniai pagarsino, kad visi didesniejie laivai turėjo grįžti atgal, jiems susijungti su Vladivostoko laivyne, kurią sumušė japoniškas admirolas Kanimura, nepasisekė. Išsyk maskoliškas randas bandė garsinti, kad laivai iš Port Arthuro ištruko japoniečiams ir nuplaukė į pietus, kur jie susijungs su atplaukiančiais iš Baltiko laivais. Pasirodė vienog, kad tas yra neteisybė, kad ištruko tik keli mažesni laivai, o visus didesniuosius admirolas Togo suvijo atgal į Port Arthurą. Iš ištrukusių—vieni pasislėpė prigulinciame Vokietijai porte, du įbėgo į chiniška portą Shanghai, vienam tik pasisekė atplaukti į prancuziška portą Saigon, pietinėj Azijoj. Bet laivų tų nieks nenori ilgai, apšarvuotų, savo porte laikyti. Vokietija maskoliams paliepė į 24 valandas apleisti portą arba nusišarvuoti. Kadangi ant jurių laukė išplaukimo maskoliškų laivų japoniečiai, tai atsiėjo maskoliams nusišarvuoti. Maskoliška vėliava nuo laivų likosi nuimta ir kanuolės pernešios ant kranto. Tie laivai jau šioje karėj negalės dalyvauti, vokiečiai iš savo porto jų neišleis, kol karė nepasibaigs. Prancuzai teiposgi apreiškė, kad nedaleis maskoliams peržengti terptautiškas tiesas ir pasislėpęs prancuziškame porte maskoliškas laivas turės arba išplaukti, arba pernešti kanuoles ant kranto. Čia jo vienog nelaukia japoniečiai.

Chiniškam porte Shanghai yra du maskoliški kariški laivai, ištrukę japoniečiams, „Askold" ir „Grozovoi". Chiniškas gubernatorius davė maskoliams tiesą pasilikti porte iki 21 dienai rugsėjo, iki tam laikui jie turėjo ant tiek pataisyti pagadinimus apturėtus mušyje, kad galėtų plaukti. Po tam, laivams tiems buvo prisakyta pergabenti ant kranto kanuoles ir nuimti maskolišką vėliavą, kaip tai reikalauja terptautiškos tiesos. Apie tai chiniškas gubernatorius pranešė maskoliškam konsului. Praėjus paliktam maskoliams laikui, jų konsulius priešinasi ir nenori išduoti prisakymo nė nusišarvuoti, nė apleisti chiniška portą. Maskoliškas kreiseris „Askold" yra angliškuose taisymo dokuose. Tąsynės čia, be abejonės, dar kokį laiką trauksis. Japoniečiai reikalauja nuo Chinų rando, kad maskoliški kariški laivai butų arba išvyti iš chiniško porto arba nušarvuoti. Chinų randas sako, kad dėl laužymo terptautiškų tiesų, ką daro maskoliai, Chinai negali apginti svetimų laivų stovinčių porte, nė svetimtaučių gyvenančių mieste, kadangi pasielgimas maskolių suerzino chiniečius ir pakėlė terp jų didelį nekentimą svetimtaučių.

Pereitą nedėlios dieną į Shanghai portą įplaukė japoniškas torpėdinis laivas, o prieš portą ant jurių laukė keli didesni laivai. Paskui japonišką laivą įplaukė ir amerikoniškas torpėdų gaudytojas „Chancey" ir stojo terp maskoliško ir japoniško laivo. Matyt amerikoniško laivo kapitonas gavo prisakymą nedaleisti mušio chiniškam porte. Jame dabar yra jau 8 amerikoniški kariški laivai, du angliški, keturi prancuziški ir vienas vokiškas. Amerikoniškas konsulius, kaipo seniausias, sušaukė susirinkimą kitų kraštų konsulių ant apkalbėjimo, ką daryti su laužančiais Chinų neutrališkumą maskoliais, kurie nenori išeiti iš svetimo porto, nė nusišarvuoti. Neklausymas Chinų valdžių prisakymo gali priversti japoniečius pradėti neutrališkame porte kovą su maskoliais. Kadangi chiniškų kariškų laivų porte nėra, tai maskoliai neklauso jų gubernatoriaus prisakymo. Čia, rodosi, ant privertimo maskolių pildyti terptautiškas tiesas, reiks įsikišti neutrališkoms viešpatystėms, kitaip japoniečiai padarys su maskoliškais laivais, pasislėpusiais į Shanghai, tą patį, ką padarė su laivu „Rešitelny", taigi paims juos iš neutrališko porto. Jeigu viena pusė laužo neutrališkumą kito krašto, tą daryti turi tiesą ir kita pusė.

Vienam tik iš Porto Arthuro laivynės laivui, kreiseriui „Novik", pasisekė prisigriebti prigulinčios Maskolijai salos Sachalino, į Korsakovsko uostą, bet čia jį užtiko du japoniški kreiseriai ir paskandino.

Kiti visi išplaukę prieš japoniečius maskoliški laivai sugrįžti turėjo į tuos portus, iš kurių buvo išplaukę. Į Vladivostoką sugrįžo du kreiseriai, bet su pramuštoms sienoms ir pagadytoms mašinoms. Maskoliai pats nesupranta, kaip tie laivai ištrukti galėjo, kodėl jų nevijo admirolas Kanimura ir nepaskandino? Maskoliai mena, kad jis bijojo Port Arthuro maskoliškos laivynės, kuri galėjo prasimušti ir plaukti į šiaurius ir galėjo paimti jį iš užpakalio.

Apgulęs Port Arthurą japoniškas jenerolas Nogi pareikalavo atidavimo miesto ir užmanė, kad visi nekariaujanti išeitų iš miesto ir persikeltų į Dalny. Už atidavimą miesto ir visų stovinčių uostoj maskoliškų kariškų laivų, jis žadėjo su ginklais išleisti visus kareivius, kurie be jokio stabdymo iš japoniečių pusės galės susijungti su Kuropatkinu. Komendantas vienog Port Arthuro japoniečių reikalavimą atmetė, neišleido nė nekariaujančių. Iš tvirtynės ant chiniškų laivų išplaukė vienog visi kariški delegatai neutrališkų kraštų ir tulas svetimtaučių skaitlius.

Beje, maskoliai per laikraščius garsino, buk laike mušio ant jurių jie ištikro paskandino admirolišką Togo laivą Mikasą. Tuom tarpu išplaukęs iš Port Arthuro vokiškas kariškas delegatas Hofman persikėlė ant jurių ant japoniško kariško laivo ir užtikrina, jog admirolas Togo yra sveikas ir yra ant laivo Mikasa. Taigi maskoliai mat giriasi visai be pamato.

Nuo atsisakymo atiduoti be tolesnių kraujo praliejimų tvirtynę Port Arthurą, japoniečiai subruzdo smarkiau veržti jį. Mušiai ir bombardavimas miesto ir tvirtynių nesiliauja nė dieną, nė naktį. Stoessel pranešė carui, jog 16 piutės japoniečiai bandė veržti Uglawaia kalvas, bet buk visus jų užpuolimus atmušė maskoliai. Toliau Stoessel priduria, buk maskoliai nuvijo japoniečius ir nuo tulų pirma užimtų kalvų, bet pats tų kalvų neužėmė. Tas išrodo nesuprantamu. Jeigu tos kalvos svarbios, tai juk jų be apsodinimo negalima palikti, o jeigu jų neapsodino, tai, matyt, jos neturi didelės svarbos, arba gal ant jų yra dar nenuvyti japoniečiai. Maskolių minas japoniečiai naikina su pagelba galvijų bandų.

Atkakę į Čifu chiniečiai, pabėgę iš Port Arthuro, atgabeno žinią, buk japoniečiai iš visų pusių prileido šturmą prie tvirtynės, bet užpuolimą numušė maskoliai; buk per tuos nepasekmingus užpuolimus japoniečiai nužudė net 12000 kareivių, bet nepasisekimas neatėmė drąsos: sykį numušti, dar su didesne drąsa žengia pryšakin. Net iškeliavę iš Port Arthuro neutrališkų kraštų kariški delegatai, geriau už laikraščių korespondentus suprantanti apie karės vedimą, užtikrina, jog tvirčiausia maskoliška tvirtynė pateks neužilgio japoniečiams, nors tas neapsieis be didelių aukų, kadangi nė joki nepasisekimai neatima japoniečiams drąsos, kurie už garbę laiko aukauti savę, pražuti už savo tėvynės reikalus ir garbę. Iš Japonijos į Port Arthuro aplinkines atsiuntė pereitą sanvaitę 10000 naujų kareivių.

Už tai Mandžurijoj mušiai, ypač didesni, pasiliovė aplinkinėse Mugdeno. Pryšakinės stovyklos priešų stovi arti viena kitos, bet atsitinka tik mažesni, be jokios svarbos susirėmimai. Geležinkelis, kaip pranešė į Peterburgą jenerolas Kuropatkin, rods vandens neapsemtas, bet jie nunešė daug tiltų; visi paprasti keliai, visos lomos ir terpkalnės vandens užlietos teip, kad kareiviai negali pasikrutinti. Tvanai tie ir sulaiko žengimą pryšakin japoniečių. Dabar vienog lytus jau pasiliovė, todėl reikia laukti ir Mandžurijoj didesnio subruzdimo. Čia, ant uždengimo nuotrotų, japoniečiai organizuoja kariumenę iš vietinių chiniečių, kurie noriai tarnauja japoniečiams.

Ir ant tikrų Chinų maskoliai neturi užsitikėjimo, jie bijosi, kad Chinai karėj atvirai nestotų japoniečių pusėj. Tas gal ištikro atsitikti, kadangi chiniečiai labai nekenčia maskolių, kurie ir Mandžurijoj žiaurai elgiasi su chiniečiais ir juos verste verčia stoti japoniečių pusėj.

Ant perstatymo neutrališkų viešpatysčių, Maskolija ant galo sutiko, kad stovinti Chinų porte Shanghai maskoliški kariški laivai „Askold" ir „Grozovoi" butų nušarvuoti. Jie todėl šioje karėje negalės dalyvauti.

Japoniški kariški laivai bombordavo, ant salos Sachalino miestą Korsakovsk. Rando biurai ir 11 privatiškų namų likosi šuvių išgriautų.

Netoli Weihaiwei paskendo maskoliškas kariškas laivas „Burny". Jurininkus nuo jo išgelbėjo angliškas laivas ir atgabeno į Hongkong.

Afrika.

Vokiškose pietinės Afrikos valdybose vokiečiams pasisekė sumušti pasikėlėlius, bet matyt prie to ir vokiečiai nemažai kareivių nužudė, kadangi jie ne vijo sumuštų ir jų žengimas pryšakin likosi apstabdytas.

Pietinės Afrikos angliškų valdybų burai, kurių yra daugiau negu anglijonų, ne sutinka ant angliško rando išduotų padavadijimų, kad į kolionijos parlamentą butų renkama tik ⅔ pasiuntinių, o ⅓ kad paskirtų randas. Kadangi jis skirtų vien anglijonus, tokiu budu jis galėtų išduoti nusprendimus vodingus burams. Prieš tokį rando padavadijimą protestuoja ne vien burai, bet ir dalis anglijonų.

Balkanų pussalis.

Maištai Macedonijoj iš palengvo iš naujo kįla. Buvo čia jau keli susirėmimai turkiškos kariumenės su maištininkais. Neramu ir Albanijoj, kur valdžios laukia naujo pasikėlimo albaniečių.

Išplaukus iš Smyrnos amerikoniškiems laivas, Turkijos randas vėl priešinasi amerikoniško pasiuntinio reikalavimams, nenori pripažinti lygių tiesų amerikoniškoms mokykloms ir misijoms. Pripažino vien 25000 dol. atlyginimą amerikoniškoms misijoms už išnaikinimą jų savasties laike maištų Armenijoj. Ką toliau darys Amerika, nežinia.

Prancuzija.

Prancuzija pertraukė diplomatiškus susinešimus su popiežiu, atšaukė savo pasiuntinį, o popiežius atšaukė savo delegatą iš Paryžiaus; apart to, Prancuzijos randas pagazdino dar panaikinimu sutarimo su popiežiu, pagal kurį dvasiškija dar turėjo šiokią tokią įtekmę ir ant rando Prancuzijoj. Kas kaltas už pertraukimą susinešimų, sunku įspėti, kadangi paprastai panašiuose atsitikimuose nieks neprisipažįsta prie kaltės, bet stengiasi ir aiškią savo kaltę sukrauti ant sprando kitam. Čia teiposgi be abejonės kaltos yra abidvi pusės. Kokios vienog pasekmės bus susipykimo Prancuzijos su katalikiškos bažnyčios galva?

Nuo senų laikų popiežių buvo Prancuzijai pavestas apgynimas katalikų nekatalikiškuose kraštuose. Prancuzija savo pareigas tas vienur geriau pildė, kitur apsileisdavo, kaip antai Palestinoj, kur maskoliai stengiasi paimti viršų ant katalikų; prieš maskolius Prancuzija nusilenkdavo, vaiduose maskolių su katalikais antai Jeruzolimoj Prancuzija paskutiniuose laikuose už katalikus neužstodavo. Bet Chinuose, Japonijoj, ar kitur katalikai visgi turėjo Prancuzijos apgynimą. Po paskutinių susipykimų su poniežiu, jis atėmė nuo Prancuzijos tiesą buti apginėju katalikų, o tą pareigą iki šiol niekam nepavedė. Siulė Austrijai, bet tojė atsisakė, katalikiškos Italijos randas pykstasi nuo seniai su popiežiu; Išpanija per silpna, po paskutinei su Amerika karei jos įtekmė kituose kraštuose nupuolė. Taigi popiežius neranda kito katalikiško krašto, kokiam galėtų pavesti pildymą tų pareigų, kokias iki šiol pildė Prancuzija ir turbut nė neras. Be abejonės ateitėj saugoti katalikus atsieis kiekvienam kraštui skyrium, kiekvienas gįs vien savo pavaldinius ir jų reikalus, ar jie bus katalikais ar ne.

Isz Lietuvos.

—o—

Iš Vilniaus.

Maskoliškam carui ant karės reikalų iki 1 d. piutės Vilniaus Raudonojo Kryžiaus Dr-tė surinko nuo Lietuvos žmonių 34246 rubl. 17 kap. Bepročiai mat deda aukas carui ant karės, o tuom tarpu čieli pulkai darbininkų Lietuvoj neturi darbo, kenčia vargą ir badą. Pareiga Lietuvos žmonių šelpti alkanus locnus brolius. Apie uždengimą karės kaštų tegul sau caras rupinasi. Juk ne Lietuvos žmonės, tik caras su savo kvailais tarnais užsimanė kariauti. Kas išvirę košę, tegul ją ir iškabina.

Vargo Lietuvoj netruksta, nes dėl karės pramonė ir prekysta apsistojo. Vilniuje policija ant ulyčių randa mažus vaikus neturinčius prieglaudos. Neseniai policistas nuo Vilniaus ulyčios atvedė į policijos dalį net trįs mažus vaikus: vieną 6 metų, kitą 4, o trečią vos vienų metų, neturinčius kur prisiglausti. Vaikai tie lietuviai. Tėvas jų, Vincas Užtavėnis, likosi suareštuotas, o motina, 31 d. liepos išėjo iš namų ir daugian nesugrįžo.

Pabaigoj piutės ir pradžioj rugsėjo daromos bus bandavonės telegrafavimo be vielų terp Vilniaus ir Peterburgo ir kitų miestų. Bandavones su visokių sistemų aparatais atliks maskoliškas randas, kuris pasirinks sau tą sistemą, kuri laike bandavonių pasirodys geriausia. Panašios bandavonės bus teiposgi atliktos ir nuo Kauno.

2 d. piutės ties Vilniumi siautė smarki audra, kuri ypač mieste nemažai blėdies pridirbo; mieste ulyčios ant syk užtvino.

Vilniaus pačto užveizda ant Lietuvos pliantų atlieka bandavones su automobiliais ant persitikrinimo, ar ant jų negalima pritaikyti, prie važiojimo pačto, automobilius vietoj arklių, kurių užlaikymas kaštuoja daugiau negu automobilių.

Prancuziškas tirinėtojas de Bay, atkakęs iš Prancuzijos tirinėti Lietuvą, su inžinierium lietuviu Petru Vileišiu atlankė Trakus, Kernovą, Lydą, Kreve ir kitas vietas. Paskui su jeneral gubernatorium Sviatopolk Mirskiu iškeliavo į Kauno guberniją. Be abejonės važinėjimas su Vileišiu daugiau p. de Bay atgabeno naudos, negu važinėjimas su Sviatopolk Mirskiu.

Laikraštis „Severo Zapadnoje Slovo" rugoja, kad nėra atsakančių žodynų supažindinimui svetimtaučių su lietuviška kalba. Tuom tarpu visi žino, kad lietuviškai vokiskų žodynų yra diktai. Susipažinimui maskolių su lietuviška kalba, apart dar nepabaigto brolių Juškevičių žodyno, yra Tilžėj Noveskio išleistas Miežinio Žodynas. Tegul jį maskoliai perka, o ras lietuviškus žodžius, kurių prasmę panorės pažinti. Angliškai-lietuviškas žodynas yra Lalio. Taigi žodynų netruksta.

Iš Minsko.

Minsko gubernatorius, miestuose Borisove ir Pinske, kadangi čia buvo neprilankios carui demonstracijos, pagarsino karės laiko tiesas. Savo atsiliepime gubernatorius uždraudžia po didelėms bausmės nešioti ginklus, rengti kokius nors susirinkimus ar tai viešose salėse, ant ulyčių, net privatiškuose namuose. Prisako namų savininkams vesti gyventojų knygas, kuriose turi but užrašytas kiekvienas nors ant trumpiausio laiko apsigyvenęs namuose ir pranešti policijai apie apleidusius gyvenimą.

Savo laike miestas, norėdamas suteikti darbą vargstantiems darbininkams, atsišaukė prie intendenturos Peterburge užmanydams, kad ji pavestų Minsko amatininkams siuvimą skalbinių ir čebatų kariumenei. Iš syk intendentura buvo ant to sutikusi, bet dabar pranešė miesto galvai, jog visi tie darbai likosi pavesti kareiviškoms dalims Maskolijoj, todėl Minskui tokių darbų duoti negal. Tai tau. Iš didelių vilčių, alkstanti Minsko darbininkai turi pasiganėdinti nieku. Juk valdžios Lietuvos žmonėms neduoda uždarbio, bet net ant darbų į Lietuvą traukia pulkais maskolius; tą juk turėjo žinoti ir miesto viršininkai ir nepriderėjo jiems vilioti darbininkus tuščioms viltims.

Kareiviai iš Lietuvos.

Šiuose metuose, ant caro prisakymo, Maskolijoj paims į kariumenę beveik dvigubą skaitlių jaunų vyrų; ir iš Lietuvos paims daugiau negu kitais metais. Iš Vilniaus gubernijos paims 6600 vyrų, iš Vitebsko 6695, iš Garteno 6769, iš Kauno 6128, iš Minsko 10085.

Karės laiko tiesos.

Ant prisakymo caro, karės laiko tiesos, pagarsintos ant nedaleidimo demonstacijų 1 d. gegužio, Vitebske ir Dinaburge, teiposgi Vitebsko ir Dinaburgo paviečiuose, likosi paliktos iki 5 d. rugsėjo (pagal maskolišką kalendorių) 1905 metų. Mat caras bijosi patriotiškų demonstracijų locnų pavaldinių. Matyt ne labai patriotiškas, arba bent nelabai carui ir jo tarnams patinkančias demonstracijas kelia žmonės minėtuose Vitebsko gubernijos paviečiuose.

Išgerti svaiginanti gėrymai.

Maskoliškas randas pagarsino atskaitą apie rando pelną nuo svaiginančių gėrymų, išgertų Lietuvoj 1902 metuose.

Iš tos atskaitos matyt, jog sulyginant su 1901 m., degtinės visoj Maskolijoj, išėmus vieną Kauno guberniją, žmonės išgėrė mažiau 1902 m. Vilniaus gubernijoj gėrymas degtinės pasimažino nuo 0,32 ant 0,29 viedro ant kiekvieno gyventojo. Tas paėjo nuo to, kad čia per du paskutiniu metu buvo prastas uždėrėjimas, tai žmonės neturėjo už ką gerti. Ypač mažai geria kaimiečiai. Išpuolė Vilniaus gubernijoj vos po 0,20 viedro ant kaimų gyventojo; daugiausiai išgėrė Vilniaus pavietyj: čia ant gyventojo išpuolė po 0,57 viedro.

Vitebsko gubernijoj sumažėjimas išgertos degtinės, sulyginant su 1901 metais, pasiekė 0,05 viedro. Čia ant kiekvieno miesto gyventojo išpuolė po 0,90 viedro, o po kaimus tik 0,32 viedro. Daugiausiai degtinės išgėrė gyventojai Vitebsko pav., nes čia išpuolė po 0,52 viedro ant kiekvieno gyventojaus. Dinaburgo gi pavietyj mažiausiai, nes tik 0,16 (čia mat daugiau gyvena latvių).

Grodno gubernijoj sumažėjimas pasiekė 0,02 viedro ant gyventojo, ką randas teiposgi aiškina menku uždėrėjimu (surinktų grudų išpuolė 10,7 pudo ant kiekvieno gyventojo. Kaip kitose gubernijose, teip šitoj miesčionys daugiau išgėrė degtinės negu kaimiečiai: miestuose ant gyventojo išpuolė po 0,32 viedro, po kaimus gi 0,24.

Kauno gubernijoj tik Vilkmergės ir Panevėžio paviečiuose gėrymas degtinės sumažėjo, Zarasų pav. pasiliko beveik be permainos; užtai turtingesniuose paviečiuose: Raseinių, Telšių ir Šiaulių nuolatai gėrymas didinasi. Apskritai miestuose išgertos degtinės išpuolė po 0,66 viedro ant gyventojo, po kaimus gi 0,23. Nereikia užmiršti vienog, kad miestų degtinės pardavinyčiose gėrymus perka ir kaimiečiai; todėl prisilaikant teisybės, negalima tvirtinti, jog miesčionys geria daugiau negu kaimų gyventojai.

Minsko gubernijoj sumažėjimas gėrymo degtinės pasiekė 0,01 viedro ant kiekvieno gyventojo. Daugiausiai degtinės išgeria Minsko pav., nes čia išpuola po 0,56 viedro ant kiekvieno gyventojo; kituose gi paviečiuose tik po 0,37.

Visose gubernijose, teiposgi ir Kauno gubernijos Panevėžio ir Vilkmergės paviečiuose, kur žmonės degtinės išgėrė mažiau, randas savo atskaitoj aiškina tą apsireiškimą ne kokioms ten morališkoms priežastims, bet menku uždėrėjimu, taigi kad žmonės neturėjo už ką gerti.

Iš Prusų Lietuvos.

Kaip paduoda Tilžės „Nauja Lietuviška Ceitunga", žemaitis Aleksandras Žvirblis iš Tauragės, Patrikiuose pavogė kiek drabužių; paskui pašlavė vienos į Prusus atvažiavusios žemaitės vežimą ir jį stengėsi parduoti, bet likosi sugriebtas. Užtai Tilžės tiesdarių butas nusprendė jį ant pustrečių metų į pataisymo namus.

Aplinkinėse Dovilių, Prusų Lietuvoj, dėl stokos lytaus, daržovės ir ankstybos bulvės beveik su visu pražuvo, bulvių virkščios suvyto. Dėl stokos lytaus šuliniai, prudai ir upeliai išdžiuvo, žmonės neturi vandens palaistymui daržų ir girdymui galvijų. Javai pirm laiko nunoko, per tai varpos nenašios. Upės nusekė, Minija teip nusekė, kad vietomis per ją galima perbristi. Laivai iš Karaliaučiaus plaukianti į Tilžę, dėl nusekimo vandenų, gali paimti tik pusę tiek tavorų, kiek jų paprastai paimdavo. Ant Nemuno truksta jau vandens netik botams ir garlaiviams, bet ir medžių trotams, einantiems iš Maskolijos; jie nuolatai upės lovyj užkliuva pieskoj.

Ties Labgava pradžioj piutės mėnesio siautė audra su ledais, kurie labai daug blėdies pridirbo laukams. Kelių dvarų ir kaimų ledai išmušė visus javas.

Laike socialistų bylos daraliaučiaus sude, apie ką jau „Lietuvoj" buvo rašyta, advokatas Schwarz, savo išsitarimu, buk Lietuviai papratę neteisiai liudyti ir per tai jų liudijimai neturi vertės, skaudžiai įžeidė lietuvius, juos apšmeižė be jokio pamato. Todėl Prusų lietuviai subruzdo ir teisingai kelia protestus prieš juos įžeidusį advokatą ir reikalauja atšaukimo, kadangi advokato išsitarimas yra melagingas, nesiremia ant teisybės. Prieš tą neteisingą apšmeižimą patilpo jau lietuvių proteistai „Naujoj Lietuviškoj Ceitungoj", o vokiškame Berlyno laikraštyj „Vorwaerts" patilpo protestas Berlyno lietuvių. Gerai kad lietuviai jeib advokatui nesiduoda savę niekinti. Juk jeigu net ištikro terp lietuvių pasitaikytų daugiau neteisių liudijimų suduose, tai butų vien vokiečių kaltė. Vokiečiai, spausdami lietuvius, siaurindami jų tiesas, tuom pačiu demoralizuoja juos, kaip demoralizuoja juos ir maskoliško caro valdžios.

Samaninėj Pelkėj, Prusų Lietuvos pajuriuose, norėdams priveisti, porą metų atgal, randas prileido škotiškų smuklynės vištų, bet jos visos išnyko. Dabar Prusų žemdirbystės ministerija vėl paskyrė 600 Markių ant nupirkimo tų vištų. Gal prielistos antrų karių jos čia prisiveis.

Karaliaučiuje šį pavasarį užgimė kruvinas mušis terp kareivių kirasierų ir dragunų. Dalyvavusius peštynėse kariškas sudas nubaudė kalėjimu iki 3 mėnesių.

Kaime Lysunuose, netoli Arijos, siautė gaisras, kuris išnaikino dešimtį triobų. Ugnije pražuvo butelninkas Šviderskis, kuris, sirgdamas, neįstengė išbėgti iš užsidegusių namų. Ugnis užgimė per neatsargumą.

Neseniai tarnaujanti maskoliams Tilžės policija pas kurpių Martiną Kratą buvo buvo dariusi kratą ir paėmė tulas maskoliškas knygas. Dabar vienog, ant prisakymo prokuratoriaus, knygas tas ir raštus turėjo sugrąžinti. Ant maskoliškų šnipų užvesta be pamato byla prieš socialistus neišėjo ant Maskolijos naudos, padarė tiek, kad dabar ir Prusų valdžios neklausys jau spangai visokių caro šnipų. Ką mat Jupiter nori nubausti, tam protą atima.

Ties Plaškiais, upėj Jegėj, 27 d. liepos, besimaudydamas, prigėrė sunus 12 metų lietuvės Bernotienės.

30 d. liepos už javus momokėjo Tilžėj: už 100 kyliogr. kviečių 17.60—17.90 Mk., rugių 14.60—14.90 Mk., miežių 14.60—14.90 Mk., avižų 14.60—14.90 Mk., baltųjų žirnių iki 24 Mk., bulvių 8.00 Mk., šieno 4.80 Mk., šiaudų 3.60 Mk.

Klaipėdoj mokėjo: už šėpelį kviečių 7.45—7.70 Mk., rugių 5.75—6.00 Mk., miežių 5.45—5.70 Mk., avižų 3.35—3.60 Mk., žirnių 7.50—8.00 Mk., bulvių 2.80—3.00 Mk. Už centnerį (100 svarų) šiaudų 2.00—2.50 Mk., šieno 2.80—3.20 Mk. Už svarą sviesto 0.80—0.90 Mk. Už kapą kiaušinių 2.70 Mk.

Tautiečiai Lapinas ir Smalakys iš Tilžės, ant užkirtimo kelio vokiečių kolionizacijai Prusų Lietuvoj, kviečia lietuvius, ant gelbėjimo žemės sutverti gelbėjimo banką tokį,

kokį jau seniai sutvėrė lenkai kovai su vokiečių rando sutverta kolionizacijos komisija. Lenkiško banko sąnariai netik gelbi žemę, kad ji nepatektų vokiečiams, lenkų apgyventose provincijose, bet turi dar gerą pelną. Iš tikro toksai lietuviškas bankas Prusų Lietuvoj butų labai reikalingas. Jis pirktų dvarus ir jų žemę dalytų tik terp lietuvių, kaip tai daro ir lenkiškas gelbėjimo žemės bankas lenkiškose provincijose. Dieve padėk sutverti tokį banką. Akcijonieriais lenkiško banko yra netik Prusų, bet visų kraštų lenkai. Turtingų lietuvių juk ir Maskolijoj netruksta, ir jie galėtų pirkti banko akcijas; gal norinčių jas pirkti atsirastų ir Amerikoj. Jeigu banko reikalai bus atsakančiai vedami, įdėti pinigai negali pražuti, kadangi jie paremti ant žemės, o žemė savo vertės juk nežudo.

Klaipėdoj suėmė mažų vagilių organizaciją, susidedančią iš 13–15 metų vaikų iš Smeltės, kurie išplėšė kelias Klaipėdos pardavinyčias. Už tas vagystas jaunus vagilius sudas nusprendė nuo kelių sanvaičių iki 8 mėnesių kalėjimo, o jų motinas ant sanvaitės.

Kaime Daupiriuose, netoli Klaipėdos, sudegė namai lietuvio Lukošiaus. Ugnį, kaip mena, per neatsargumą, užkrėtė 98 metų Lukošiaus patėvis. Senelis neturėjo reikalingų pajiegų užgesinti greitai besiplatinančią ugnį, o daugiau namieje nieko nebuvo.

Isz Amerikos.

Parapijiniai maisztai.

WILKESBARRE, PA. Čianykščioj lenkiškoj parapijoj užgimė maištai ir muštynės terp kunigo šalininkų ir jo priešininkų. Ant perskyrimo besimušančių reikėjo visų policijos pajiegų. Suareštavo daug žmonių.

Radiaus kastynes.

DENVER, COL. Laikraštis „News" garsina, buk trijose vietose Cripple Creek apskrityj užtiko radiaus gyslą, turinčią 2 pedistorio. Gyslą tą užtiko aukso jieškotojai, bet jie, ne pažindami radiaus vertės, apie savo radinį nesirupino. Žinia ta vienog išrodo ant išmislo, ką teip labai mėgsta Amerikos laikraščiai.

Necivilizuotos sanlygos.

STATESBORO, GA. Baltveidžiai paveržė iš čianykščio kalėjimo du negrų ir juos sudegino. Paskui ant kelio rado du užmuštu negru. Tuli baltveidžiai net giriasi, kad išskers visus aplinkinėse gyvenančius negrus. Kągi veikia valdžios, jeigu tokios užmušystos gali atsitikti? Žinoma, nieko neveikia. Ką gi veiks, kadangi valdininkai susideda iš sudemoralizuotų politikierių. Tiems ne rupi užlaikymas tvarkos, bet šiltos vietos urėduose, o vietas gal gauti tik per malonę virstančių į nuožmius baltveidžių.

Automobilius obelyj.

BROORLYN, N. Y. Gyvenantis čiu Dr. Leonard, su savo pačia ir draugu išvažiavo pasivažinėti ant automobiliaus. Netoli Grundale stacijos automobiliaus stabdymo prietaisa pagedo ir jis, su visais jame buvusiais žmonėms nuo augšto kelio nupuolė į sodą ir pasispendė obelies viršunėj. Žmonės iš obels nulipo kopėčioms, kurias atnešė sodauninkas. Ant išėmimo automobiliaus reikėjo pakirsti obelį.

Geležies produkcija Amerikoj.

WASHINGTON, D. C. Pagal atskaitą geologiško biuro, visose Suvienytų Valstijų geležies kastynėse pereituose metuose iškasė 35019308 tonas geližinės rudos, arba ant 539827 tonų mažiau negu 1902 metuose; iš kitų kraštų atgabeno į Ameriką 98440 tonų geležinės rudos.

Narsus vyskupas.

MILWAUKEE, WIS. Metodistų vyskupas McCabe, sakydamas čia pamokslą vienoje bažnyčioj, terp kitko išsitarė, jog Amerika privalo pradėti kovą su Turkija, ant privertimo jos pripažinti lygias tiesas visiems tikėjimams. Girdi, Anglija privalo susijungti su Amerika ir nuo viso svieto reikalauti liuosybės tikėjimo. Tuom tarpu tos liuosybės tikėjimo nėra nė Amerikoj, nė Anglijoj: Amerikoj sektos edasi terp savęs, o Anglijoj airiai katalikai teipjau prispausti kaip ir Turkijoj. Persekiojimas neprivilegiruotų tikėjimų Maskolijoj juk daug didesnis negu Turkijoj. Argi to metodistų vyskupas nežino? Šiądien už tikėjimą tautos jau karių neveda.

Nupuole su orlaiviu iń ežerą.

FERGUS FALLS, MIN. Jacob Hussman pasikėlė čia ant oro ant savo orlaivio, nuo kurio nušoko su besileidimo prietaisa. Prietaisa nupuolė į ežerą, o kad Hussmano kojos įsipainiojo į virves, iš kurių ne galėjo pasiliuosuoti, tai jis prigėrė, kol atsiuntė jam pagelbą.

Musztynes terp kareiviu.

ATHENS, OH. Netoli nuo čia, kariumenės stovyklose Camp Herrick, užgimė kruvinos muštynės terp amerikoniškų kareivių, kuriose vienas kareivis likosi užmuštas o daug tapo sužeistų.

Pigi kelione in Europa.

NEW YORK. Terp gabenančių iš Amerikos į Europą pasažierius garlaivių kompanijų užgimė kova, kompanijos, norėdamos sunaikinti viena kitą, numažino prekes kelionės 1 ir 2 kajutose. Amerikoniška linija už kelionę iš Amerikos į Angliją 1 kliasoj ima dabar 55dol., o 2 kliasoj 35 dol.; Lealand linija už kelionę 1 kliasoj ima tik 35dol., o antroje $27.50. Teip pigios kelionės jau seniai ne buvo.

Anarchija sztete Colorado.

CRIPPLE CREEK, COL. Pulkas miesčionių paėmė unijos advokatą Englis, perdėtinį darbininkų krautuvių ir 16 kitų ypatų ir priverstinai išvežė iš miesto, uždraudė čia sugrįžti. Mat valdžios su pagelba milicijos jenerolo Bell pasėjo anarchiją, dabar ir pačios ne įstengia jai galą padaryti. Pikta sėkla mat kreipiasi ir prieš ją pasėjusius.

Baisios vetros.

ST. LOUIS, MO. 19 d. piutės šiaurinėj miesto St. Louis dalyj siautė baisi vėtra, kuri daug blėdies pridirbo; laike jos viena ypata likosi užmušta, o daug yra sužeistų.

Vėtra prisigriebė ir į miestą Venise, Ill. Čia likosi viena moteriškė užmušta, o 10 ypatų tapo pavojingai sužeistų.

ST. PAUL, MIN. 20 d. piutės, 9 val. vakare, užkilo čia baisi vėtra, kuri pasiekė Minneapolis. Vėtra ta pridirbo blėdies ant 1½ milijono doliarių.

Pražuvo laike jos net 250 žmonių, o daug tapo sužeistų. Miestuose čia paminėtuose ir jų aplinkinėse sugriovė daug triobų.

Nelaimes ant geležinkeliu.

ALTAMONT, MO. Netoli nuo čia iššoko iš rėlių ChicagoLimited trukis ir nusirito nuo augšto kelio pylimo. Prie to 16 pasažierių likosi sunkiai sužeistų.

SCRANTON, KAS. Netoli nuo čia iššoko iš rėlių Atchison, Topeka & Santa Fe geležinkelio trukis ir nusirito į grabę. Prie to viena ypata likosi ant vietos užmušta, penkios gi sunkiai sužeistos.

CINCINNATI, OH. Ant Cleveland, Cincinnati, Chicago & St. Louis geležinkelio, netoli Elizabethtown, trukis iššoko iš rėlių ir susidaužė. Prie to mašinistas likosi užmustas, o keturi vagonų stabdėjai pavojingai apkulti.

Audros.

MAYSVILLE, KY. Šitose aplinkinėse 16 d. piutės siautė audra su ledais ir baisios vėtros. Ledai išmušė tabaką ir kornus; vėjas gi išnešiojo tvoras, išgriovė daug triobų.

KINGMAN, ARIZO. Aplinkinėse Loyne Spring 16 d. piutės siautė audra su debesų praplyšimais, nuo ko umai užgimė tvanai. Slėnyse Cerabat kalnų vandens buvo ant 15 pėdų giliai. Užtvinę vandens nešė gyvulius ir triobas, net didelius uolų šmotus. Prigėrė ir dvi ypatos, bent apie dvi tikrai žino.

EL. PASO, TEX. Aplinkinėsė Globe, Arizonoj, siautė audra su dedelių praplyšimais, kurie labai daug blėdies ir nelaimių pagimdė. Užgimusiuose nuo debesų praplyšimo tvanuose prigėrė vienas vyriškis ir ketvertas vaikų. Varstotai Southern Pacific geležinkelio likosi sugriauti.

Gaisrai.

SPOKANE, WASH. Viduryj šito miesto siautė didelis gaisras, kuris pridirbo blėdies ant 150000 dol.

GUTHRIE, OKLA. Neloli čia, kaime Perth, perkunas trenkė į namus farmerio Dowlingo ir namus uždegė. Ugnyje pražuvo patsai farmeris, jo pati ir dvejatas vaikų.

Expliozijos.

NEVADA, MO. Ant čianykščios geležinkelio stacijos expliodavo dinamitas. Expliozijos 2 ypatos likosi užmuštos, o trįs sunkiai sužeistos.

Isz darbo lauko.

Nuo didžjojo štraiko.

Galo štraiko darbininkų mėsinio trusto galvių piovinyčių dar vis ne matyt. Mėsos prekės vėl truputį pakilo. Štraikuoja darbininkai ne vienChicagoj, bet visur, kur tik yra trusto skerdinyčios, kaip antai: East St. Louise, St. Louise, New Yorke, Omahoj, Kansas City, New Yorke ir kitur.

Visose skerdinyčiose dirba ir trustas giriasi, jog turi pakaktinai darbininkų ir nereikalauja taikytiesi su štraikieriais. Iš tikro, turbut, ne teip yra, kadangi jeigu teip but, ne keltų mėsos prekių, nes per tai štraikuojanti randa daugiau parėmėjų, o trustas užsipelno daugiau priešų terp viso krašto gyventojų. Kad skerdinyčioms truksta scabsų darbininkų, galima manyti jau iš to, kad jis scabsus laiko nelaisvėj, verste verčia eiti į darbą, neišleidžia, kadangi bijosi, kad nepasitrauktų nuo darbo. Miesto valdžios gavo jau daug skundų nuo tokių laikomų vergvėj darbininkų. Jeigu teip yra, tai valdžios, ir nenorėdamos turės į štraikus įsikišti, kadangi Amerikoj, kaip ir kituose civilizuotuose kraštuose, verguvė uždrausta, darbdavys negali su prievarta versti prie darbo darbininką, jeigu tas nenori dirbti.

To negana. Trusto ponai laiko sugautus scabsus kaip gyvulius kuo ne sveikiausiose sanlygose. Ant skundų miesto valdžios turėjo įsikišti ir persitikrinusios, kad skundai ne yra be pamato, prisakė trustui parupinti scabsams sveikesnius gyvenimus ne pačiose skerdinyčiose. Reikia samdyti darbininkams gyvenimus, bet nieks iš namų savininkų samdyti ne nori, kadangi vieni pritaria štraikuojantiems, kiti gi jų keršto bijosi.

Bandymai taikyti nesutinkančias puses iki šiol neišdavė nė jokių vaisių.

Teip kaip šiądien stovi su skerdinyčių darbininkų štraiku, nieks ne gal įspėti nė kada, nė kaip pasibaigs tie štraikai.

¶ NEW YORK. Truksta čia tarnaičių: ant vienos tarnaitės išpuola 50 jų reikalaujančių. Reikalauja čia dabar apie 40000 tarnaičių, o jų gauti negal; iš kitur atkakusios, pripratusios prie namų darbo, tuojaus randa čia vietą.

¶ SHARON, PA. Čianykčios plieno dirbtuvės pagarsino, jog nuo 1 d. rugsėjo visi klerkai ne teks vietų. Kedangi be klerkų dirbtuvės ne gali apsieiti, tai mena, kad dirbtuves su visu uždarys.

¶ CLEVELAND, OH. Suštraikavo čia 2000 kriaučių. Jie reikalauja didesnių algų, pripažinimo unijos ir kad prie darbo butų priimami vien prigulinti į uniją.

¶ CLEVELAND, OH. Štraikuoja čia kriaučiai. Kontraktoriai gabena iš kitų miestų scabsus.

¶ SPRINGFIELD, ILL. Girard Coal Co. kastynės likosi ant neaprubežiuoto laiko uždarytos. Per tai 300 darbininkų neteko darbo.

¶ TORONTO, ONT. Suštraikavo čia 1500 darbininkų dirbančių prie triobų statymo.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Musų pirmžengystė.

Kiekvienas skaitantis laikraščius ir temijantis politikos reikalus, galėjo patėmyti, kad lietuviai žengia atgal. Keli metai atgal kun. Milukas tikėjosi, kad pasiseks išnaikinti Tautišką Susivienijimą, bet lietuviai subruzdo ant patyčių rašytis prie tautiškojo, ir šiądien sanarių jis turi tukstančius. Ir ką gero yra nuveikęs 19tas seimas S. L. A.? Galima sakyti, kad 19 seimas nieko svarbesnio nenuveikė. Man rodosi, kad mums pridera parodyt angliškam svietui, kuom mes esame. Tam tikslui Dr. J. Šliupas parašė knygą, tik reikėjo visuomenės aukų ant jos išleidimo. Nors buvo patarus, „Lietuvos Red.", kad geriau butų į laikraščius rašyti, bet mes tokių daug raštininkų neturime, kurie galėtų rašyti istoriškus išvadžiojimus į angliškus laikraščius (rašant į laikraščius ne reikia daugiau darbo negu ant parašymo knygos. Rd.). 19 Susiv. seimas atrado už nenaudingą lietuviškai tautai reikalą išleidimą knygos, bet atrado labai naudingu suteikti dovaną prezidentui, padirbant už 50.00 doliarių medalį už jo nenuoalsų darbą, už rašinėjimą į laikraščius. Taigi musų tautiška organizacija pradėjo sekti Maskolišką carą, kuris medalius duoda savo šnipukams ir žandarams!

Liet. Laisv. Susiv. ant 5to seimo Philadelphioj buvo skaityti nutarimai kuopų. Kuopos Newarke, N. J., nutarimai yra: „Konstituciją atmesti o mierius pagerinti. Darbininkų Balsą palikti ir ant toliau už organą. Su socialistais nesusidėti."

Man rodosi, kad laisvamaniai tai teip kaip kad socialistai (kad tas nereiškia tą patį, apie tai visi žino. Rd.), bet dabar pasirodo, kad laisvamanybė yra kas kitas, o socializmas kas kitas.

Laisvamaniams patinka niekinti religijas, o balsuoti po senovei už republikonus ar demokratus. Socialistiškų kuopų lietuviai netvėrė, o laisvamaniai atranda už nereikalingą su socialistais susidėti.

Tarpe musų brolių yra tokių, kurie savę skaito laisvamaniais, ir ką tokio veikia laisvamaniško? Toki laisvamaniai atranda už gerą petlioriauti. Prisiperka ražančių, škaplierių, relikvijų ir visokių stebuklingų šniurelių, ir leidžias į svietą, girdami savo tavorą po draug su laisvamanyba!?

Kas link ne augimo „Aušros" Draugystės, man rodosi, yra podraug kaltė ir draugystės viršininkų, kurie nė ištikimiausiai ypatai nepasako, kas yra tie mokslą eiviai, kurie gauna stipendijas (nesako tik pravardžių. Rd.)? Niekas nenori išmokyti neprietelius arba tokius, kurie nėra užsitarnavę ant pašelpos. (Mums rodosi, kad padavimas pravardžių dar teiposgi neparodys, ar kartais nešelpsime neprietelį. Rd.).

Porą mėnesių atgal atkeliavo iš Chicagos petliorius laisvamanis S. Valaskas su visokiais religiškais niekniekiais, ragindamas žmonis, kad nuo jo pirktų. Prie to jisai visur žmonėms stengėsi įkalbėti, kad aukos mokslą eiviams „Aušros" Draugystei duodamos, yra prageriamos ant puotų ir kitokių pokylių.

Man rodosi, tokios šnekos petliorių yra ne doru, darbu ir netinkančiu tarpe žmonių apie tai kalbėti. Butų reikalas paaiškinti žmonėms priežastis to viso nelabo.

Du metai atgal aš patsai buvau žadėjęs mokslan einantiems ant mėnesio po 25c. sudėti ir šiądien ištesėčiau, bet aš irgi norėčiau žinoti, kas tie yra mokslą eiviai? Jeigu jau negalima parodyti anų tikrų pravardžių, tai bent galima parodyti pseudonymus, kur anie kada raše laikraščiuose, ar yra parašę knygutę, ar teip yra ką padarę ant tautos labo.

K. Rutkus.

Mokslą eiviai yra jauni, ne visi spėjo savo darbais, atsižymėti. Vieną galima pasakyti, kad ypač iš Amerikos atsišaukianti ir prašanti aukų, arba rekomenduojami Amerikos lietuvių, tankiausiai ne moka lietuviškai rašyti. Iš tokių, mums rodosi, tauta daug gero sulaukti ne gal, jeigu jie, suaugę iki augštesnių mokslų, ne laikė už reikalą išmokti prigimtos kalbos. Rd.

Iš Elizabeth, N. J.

10 d. piutės D. L. S. (ar Draugystė Lietuvos Sunų? Rašant į redakcijas, vardų negalima trumpinti, kadangi juk ne visi gali žinoti, ką koki ženklai reiškia. Rd.) parengė prakalbas. Kalbėjo: draugystės prezidentas Orininkaitis, P. Mikolainis, Dr. Želvienė ir V. Ambrazevičia.

Orininkaitis savo kolboj ragino musų jaunuomenę prigulėti prie tautiškų organizacijų, tverti teatrališkas draugystes, rengti prakalbas, gaivinti tautą.

P. Mikolainis aiškino kapitalizmo siekius ir sunkų darbininkų padėjimą, aiškino, kaip kapitalistai visaip išnaudoja darbininkus: tai mažai mokėdami už darbus, tai lupdami už tavorus nežmoniškus pinigus. Nors darbininkai mirtų badu, kapitalistams tas ne rupi. Ragino darbininkus laikytiesi socialistų partijos.

Dr. Želvienė aiškino, kaip iš žemesnių gyvunų išsidirbo žmogus, kaip kėlėsi augštyn, kol pasikėlė ant to civilizacijos laipsnio, ant kurio šiądien stovi, kaip išsidirbo kapitalistai ir vargšai kapitalistų išnaudojami. Kalbino prie apsišvietimo, prie skaitymo pamokinančių raštų. Moteris kalbino tverti tautiškas draugystes, gailestavo, kad šiądien musų moterys beveik nieko ne veikia ant tautos labo, o tulos net vyrų darbus įsireižusios stabdo. Ant galo kalbino visus rašytiesi prie Susivienyjimo, Tėvynės Mylėtojų, Aušros Draugysčių, šelpti mokslą eivius, kankintinius, pasirupinti apie parengimą vakarinių mokyklų ir knygynų.

V. Ambrozevičia gyrė L. S. D. (ar Lietuvos Sunų Dr-tę? Rd.), kuri gali but paveikslu kitoms musų draugystėms.

Prakalbos visiems patiko ir žmonės delnų plojimais dėkavojo kalbėtojams.

Sanarys L. S. D.

Iš Springfield, Ill.

Jau nuo metų čia gyvuoja kuopelė Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj. Garbė tiems vyrams, per kurių darbavimasi susitvėrė tojė kuopolė (bus ištikro garbė, jeigu kuopelė nuveiks ką nors svarbesnio ant tautos labo. Rd.). Kuopelė ta vienog daugeliui ne patiko, tie visokiais budais pradėjo ją kritikuoti (kritikoj nieko blogo nėra; kritika visuose darbuose reikalinga, reikia kiekvieną darbą visopuse siškai peržiurėti. Juk kiekvienam geram darbe gali but dalis blogo, o blogam dalis gero. Blogu yra vien tas, kad pas mus tikros kritikos nėra: mes arba peikiame, arba giriame. Tas yra blogesniu už kritiką. Rd.). Vieni atkalbinėjo nuo rašymosi prie kuopos, gazdindami, buk Susivienyjimas yra bedievišku; girdi, Susivienyjimo sanariai ne gauna nė jokios pašelpos, kadangi be abejonės viršininkai mėto pinigus kaip į balą. Toks mat tų pavyduolių protas! Apšmeižia ir niekina jie tą, ko protas jų apimti ne gal.

Musų kuopelė daug nukentė nuo mažai suprantančių brolių. Ant jų visų zaunų galima vien atsakyti Christaus žodžiais: „Pone atleiskie jiems, nes nežino, ką daro! Ne paisant ant visų stabdymų, musų kuopelė laikosi ir auga, kartas nuo karto prisirašo nauji sanariai, dabar prie jos priguli 26 sanariai. Priderėtų prie jos rašytiesi viesiems sumanesniems musų miesto lietuviams ir lietuvaitėms.

D. J. P.

Iš Mahanoy City, Pa.

Kitų vietų lietuviai vadina musų miestelį „Tamsiuoju Mahanojumi." Teisybė, apšviestesnių, suprantančių ir remiančių tautiškus reikalus čia yra mažiau negu kur nors kitur. Iš Mahanojaus dar, turbut, nebuvo aukų ant tautiškų reikalų. Užtai ir laikraščiai mažai rašo apie Mahanojaus lietuvius, jie sau tuno kaip pas poną Dievą užpečkyj, gero nieko neveikia.

Svarbesnių vaidų čia nėra, gyvename sutikime. Jeigu turėtume geresnį vadovą, tai ir pas mus butų geriau, bet tas, kiek galėdams stengiasi terp mus pasėti piktumus ir neapykantą.

Iki šiol pas mus bent peštynių nebuvo, dabar vienog kartais ir jos pasitaiko ir tai dar prie to vartoja peilius, susipiausto kaip ne Dievo sutvėrimai. Vieną dieną lietuvis supiaustė airį, vengras lietuvį.

Raplių liga platinasi pas mus vis labiau, ligonbučiai pilai sergančių. Daktarai turi darbo gana, skiepydami apsaugojančias rauples.

Žmonių čia daug pribuva iš visokių kraštų darbo jieškodami, ypač gi daug pribuva nuo Pittsburgo. Vargiai vienog bo visi pribuvėliai gaus darbą, kadangi ir be tų privažiavėlių čia diktai žmonių vaikščiojo be darbo ir jo rasti negalėjo.

Vienturtis.

Iš Ansonia, Conn.

16 d. šio mėnesio atsilankė čia žinomas Waterburio zokoninkas iškluasyti ausinės jau trečią kartą nuo velykų. Kodėl gi jis čia teip tankiai lankosi? Gal jieško pamesto proto? Kur tau! Juk kunigui protas nereikalingas! Lankosi jis pas mus teip tankiai todėl, kad reikia mat ant pastatymo Waterburyj bažnyčios 40000 dol., o kad jo jerzinti waterburiečiai ne visi duoda, tai reikia jieškoti kitur. Ansonios lietuviai duosnus, kaip koks kunigėliui atiduoda paskutinį centą, nors pačiam paskui ne but nė už ką valgio nusipirkt.

Netoli Waterburio, Torringtone yra apie 300 lietuvių. Jie kunegėliui diktai pažadėjo, tik nežinia, ar galės pažadėjimą išpildyti, kadangi darbai dabar eina prastai, daugelis dabar duot ne nor, kadangi žino, jog už lietuvių pinigus pastatytos bažnyčios patenka airiams vyskupams.

Ansonietis.

Iš Preston, Pa.

Čianykščiai lietuviai iš palengvo pradeda suprasti, kuom yra, bet su darbais ant tautiškos dirvos dar iki šiol ne pasirodė, yra vienog viltis, kad ir su tuom ne apsileis kitų vietų lietuviams.

Iš laikraščių ateina čia „Lietuva" ir „Saulė." Skaitydami laikraščius musų žmonelės apsišviečia ir pradeda geriau supraststi savo tautiškas pareigas.

J. M.

Iš Franklin, Wash.

Darbai eina čia vidutiniškai.

Lietuvių yra ne daugiausiai: vos 3 šeimynos ir 10 pavienių. Terp jų vaidų nėra; ant to mat jų yra per mažai. Kaip kitur, teip ir čia, gavę už darbą užmokesnį, kartais užsidulina ir dainuodami traukia namon.

Taut.

Isz visur.

‖ Londono laikraštis, „Times" praneša, buk ant pussalio Kamczatkos maskoliški kareiviai paskerdė 87 japoniškus žvejus, atkakusius ant laivo „Taitshi" paimti vandens. Žvejai buvo ne kareiviai, o tokių ir karės laike nieks neturi tiesos skersti. Mat savo pasielgimu maskoliai teršia garbę civilizuotų Europos tautų ir atsitolina vis labiau iš eilių civilizuotų tautų. Maskoliški kariški laivai skandina, kaip jurių plėšikai, neutrališkų kraštų laivus, veržia neutrališkų kraštų pačto siuntinius. Neseniai ant Baltiko jurių sulaikė plaukiantį į Finlandiją juk ne su karės kontrabanda norvegišką garlaivį ir ant jo jieškojo nepatinkančių maskoliams raštų. Raštus tokius gali maskoliai gaudyti namieje, bet ne ant jurių. Maskoliška kariška laivynė mat, pasinaudodama iš karės, iš laivynės neva civilizuoto krašto, persikeitė į laivynę jurių plėšikų. Teip besielgiant maskoliams, atseis visiems neutrališkiems kraštams susijungti ant suvaldymo nuožmiai besielgiančių maskolių.

‖ Likosi atidarytas Nyderlanduose terptautiškas socialistų kongresas, ant kurio ir mes norėjome siųsti savo delegą. Prezidentu kongreso likosi išrinktas holandietis van Kell, o vice-prezidentais — išpanijonas Iglezias ir prancuzas Cerpiani. Ant kongreso pakeltas likosi reikalivimas, kad randai visuose kraštuose parengtų darbininkų apsaugojimo ir šelpimo kasas. Toliau angliški delegatai padavė užmanymą reikalauti nuo Anglijos, kad liautusi surbusi ir išnaudojusi Indijas, dėl kurių tai išnaudojimų 300 milijonų indiečių badą kenčia. Darbininkai reikalauja pripažinimo Indijoms visiškos autonomijos tik po Anglijos protekcija. Jeigu to darbininkų reikalavimo dabar Anglijos randas ir neišpildytų, tai ateitėj darbininkai tvirčiau susiorganizavę, gali priversti randą pildyti jų užgyrimus.

‖ Vyriausią redaktorių lenkiško laikraščio „Praca", išleidžiamo Poznaniuje, Dr. Kazimierą Rakowskį, kuris už laikraščio prasižengimą buvo nuspręstu ant trijų metų kalėjimo ir tą laiką atsedėjo, Prusų valdžios nusprendė išduoti Maskolijai. Rakowski mat yra Maskolijos pavaldiniu. Ant pasigerinimo Maskolijai mat Prusų valdžios laužo net terptautiskas tiesas. Pagal terptautiškas tiesas, politiški nusidėjėliai, pabėgę iš vieno krašto į kitą, negali but išduoti tam kraštui, prieš kurio politiškus siekius nusidėjo. Prusų valdžios gali Rakowskį išvyti, bet išduoti jį maskoliams ne turi tiesos.

‖ Maskoliai sugrąžino jų be jokios tiesos nuo vokiško garlaivio „Prinz Heinrich" ant Raudonųjų jurių paimtus neutrališkų kraštų pačto siuntinius į Japoniją ir jie atėjo į Nagasaki, Japonijoj. Siuntiniai tie likosi atidaryti prie vokiško, angliško ir prantuziško konsulių ir pasirodė, kad truksta daug registruotų siuntinių ir paprastų laiškų. Mat maskoliai be vogimo viešos savasties niekaip ne gali apsieiti. Konsuliai rengia protestą prieš tokį maskolių pasielgimą.

‖ Ant prigulinčios Danijai didelės salos Grenlandijos, bet didesnėj dalyj amžinu ledu užklotas, yra visoki mineralai. Kadangi čiabuviai prie darbo kastynėse ne tinka, tai čia gabena darbininkus iš Danijos, bet ant žiemos reikia juos gabenti atgal į tėvynę, europiečiai per žiemą negalėtų išmisti. Vien kriolito kastynėse dirba 150 daniečių, bet juos visus ant žiemos pergabena į Daniją.

‖ Kunigaikštis Obolenskyj užėmė jau vietą Finlandijos generalgubernatoriaus, po užmuštam jenerolui Bobrikovui. To pati gavo daug gazdinančių laiškų, gazdintojai užtikrina, jog jos vyrą į sanvaitę laiko užmušę, jeigu jis Finlandijoj elgtusi teip kaip Bobrikov. Caras išleido jau naujas tiesas pančiojimui Finlandijos laikraščių, aprubežiavimo laisvės žodžio ir rašto.

‖ Laikraščiai praneša, jog Schluesselburgo tvirtynėj, netoli Peterburgo, likosi sušaudyta mergina, duktė profesoriaus Peterburgo universiteto Mieržejewskio. Ji mat prigulėjo prie komiteto siuntinejančio daigtus kareiviams ant karės lauko ir į kiekvienus siunčiamus marškinius įdėdavo revoliucijoniška prokliamaciją. Kada tas išėjo į aikštę, ją suareštavo.

‖ Neseniai sugrįžo iš Mexico tirinėtojas, Dr. Busch ir pagarsino, jog kalnuose Sierra Maddre surado dar šiądien gyvenančius olų gyventojus, kaip tai buvo priešistoriškuose laikuose. Kalba tų olų gyventojų dideliai skiriasi nuo kalbų kitų šiaurinio Mexico indijonų. Jie vartoja heroglyfišką rastą, panašų į tą, kokiu parašyti užrašai ant olų sienų Arizonoj.

‖ Pietinėj Amerikoj, republikoj Paraguay, revoliucijonieriai apstojo jau krašto sostapilį, miestą Asuncion ir pradėjo jį bombarduoti. Pasiuntiniai: Argentinos, Brazilijos, Italijos ir Prancuzijos išderėjo nuo revoliucijonierių apstabdymą bombardavimo ant 24 valandų, kad suteikti nekariaujantiems galėjimą išsinešdinti iš bombarduojamo miesto.

‖ Laikraščiai garsina, buk viena iš caro malonių, dėl užgimimo jam sunaus, bus panaikinimas plakimo rykštėms nusidėjėlių. Taigi mat caras vis rupinasi apie nusidėjėlius, kriminalistus, bet apie paliuosavimus vos kvėpuoti galintiems dėl valdžių prispaudimo niekuom nenusikaltusiems caras nesirupina. Tie nė jokių nuo jo malonių ne sulauks.

‖ Vokietijoj, nuo kibirkšties išlėkusios iš lokomotivos, vakarinėj Šlezijoj užgimė girių gaisrai. Ugnis išnaikino 190 ketvirtainių mylių girios prigulinčios broliui Vokietijos ciecorienės. Ugnis su visu išnaikino kaimą Neurmark, o kaime Ratibar 107 triobas. Sudegė giriose daugybė stirnų ir briedžių.

‖ Europoj yra kur kas šilčiau negu Amerikoj, Europos prakrantes šildo šilto vandens jurių tekėjimas vadinamas Golfstremu. Dabar vienog patėmijo, ypač po paskutinių žemės drebėjimų ant salos Martinique, kad tąsai tekėjimas sumažėjo. Jeigu jis išnyktų, ir Europoj but teip šalta kaip Amerikoj.

‖ Smarkiausi nuodai yra nuodai jurių gyvačių, gyvenančių jurėse pietinės Azijos; nuodai šitų nedidelių gyvačių yra penkis kartus nuodingesni už nuodus gyvenančių ant sauszemio Indijose akuliorinių gyvačių. Ant užmušimo katės užtenka įčirkšti 0,02 miligramo jurių gyvatės nuodų.

‖ Garsus plaukėjai užsimanė perplaukti jures terp Anglijos ir Prancuzijos. Lenktynėse užsimanė dalyvauti 3 angliški plaukėjai, bet vienas, įšokęs į vandenį, tuojaus sustyro, kitas atsisakė plaukti, kadangi vanduo esąs per šaltas. Plaukė todėl tik vienas, bet ir tas po valandai atsisakė plaukti.

‖ Ant podžių savo sunaus caras užprašė Vokietijos ciecorių ir Anglijos karalių. Jie užprašymą priėmė ir savo vietoj atsiuntė augštos giminės kunigaikščius; Vokietijos ciecorius ant krikštynų išsiuntė pažįstamą Amerikoj kunigaikštį Henriką, savo brolį.

‖ Skaitlius apsivedimų, ne paisant ant besidauginimo gyventojų, Vokietijoj eina kas metas vis mažyn. Pert tai skaitlius gemančių vaikų teiposgi mažinasi, gyventojai dauginasi palengviau ir Vokietiją lauria toks jau likimas kaip ir Prancuziją, kurioj augimas gyventojų su visu apsistojo.

‖ Kaip pranešė Amerikos konsulius mieste Frankfurte ant Maino, Vokietijoj, iš sukandžiotų pasiutusių žvėrių žmonių, kuriems buvo įskiepyti apsaugojimo vaistai, tik 1½% apsirgo ir numirė. Daugiausiai žmonių miršta nuo pasiutimo Maskolijoj.

‖ Mieste Berne likosi atidarytas terptautiškas zoologų kongresas. Prezidentu kongreso likosi išrinktas žinomas mokslinčius Aleksadras Agasis iš Cambridge, Mass., Amerikoj. Jis vienog ne amerikonas, bet šveicaras, ant profesoriaus į Ameriką pakviestas.

‖ Prusų geležinkelių užveizda kalbina visus geležinkelių urėdninkus, apart tarnystos reikalų, užsiimti bičių auginimu. Ant to urėdninkai gaus nuo rando pašelpą, o po metų speciališka komisija peržiurės, ant kiek urėdnikai iš to pasinaudojo.

‖ Mieste Stuttgarte, Vokietijoj, likosi atidarytas terptautiškas amerikanistų (mokslinčių Amerikos žinovų) kongresas. Perdėtiniu kongreso likosi išrinktas profesorius Šteinen, tirinėtojas indijoniškų tautų pietinės Amerikos.

‖ Gelbinti prie gimdymo carienės gydytojai: D-ras Ott ir D-ras Hirsch, gavo už savo darbą po 25000 rubl. ir dar pridėjo 100000 rubl. už tai, kad užgimė sunus. Tame tai jau, turbut, gydytojai nė jokių neturi nuopelnų.

‖ Prancuzijos universitetus lanko 30505 studentų, o tame Paryžiaus universitetą 12985. Jeigu lietuviai teipjau kaip prancuzai mylėtų mokslą, tai jų vien universitetuose turėtų but 3000.

‖ Ant salos Samoa, 45 mylios nuo Semionos, siautė žemės drebėjimai, kurie ne mažai blėdies pridirbo. Prie to ir tulas žmonių skailius pražuvo, o dar daugiau likosi sunkiai sužeistų.

‖ Vokietijoj, Berlyne daug triukšmo daro arklys profesoriaus Osteno. Jis suskaito, iš literų sudeda žodžius, ką ne visi žmonės moka, atskiria parvas, supranta muziką.

‖ Mieste Badene, Vokietijoj, vienoj pardavinyčioj sugriebė bevagiant tavorus amerikonę Currle iš New Yorko. Suareštuota, ji nusinuodino.

‖ Į Rymą atkako daug pabėgėlių nuo maskoliškos kariškos laivynės, nenorinčių traukti į karę. Žmonės tie kenčia didelį vargą, minta iš to, ką suteikia jiems miesto labdariai.

‖ Pietinėj Amerikoj, republikoj Paraguay, užgimė revoliucija; revoliucijonieriai sumušė prieš juos išsiųstą rando kariumenę ir ima viršų ant rando.

‖ Caras jenerolą Glazovą paskyrė už apšvietimo ministerį. Tas be abejonės daugiau išmano apie kareivių kankinimą negu apie reikalus žmonių apšvietimo.

‖ Maskolija Prancuzijoj vėl pasiskolino 100 milijonų rublių. Šiuom kartu vienog turi mokėti jau didesnius palukus, nes po 5% ant metų.

‖ Šveicarijoj, mieste Bern, atsibuva terptautiškas zoologų kongresas, ant kurio atvažiavo ir tuli delegatai iš Amerikos.

‖ Vengrijoj didelis sausmetis. Vien pereitą sanvaitę gaisrai išnaikino 150 namų. Ugnyje pražuvo 20 žmonių.

‖ Vengrijoj nuo laikų surinko šjmet: 74180340 bušelių kviečių, 23773750 rugių, 17907500 avižų ir 21423340 miežių.

‖ Paraguajaus revoliucijonieriai paėmė rando laivą, ant kurio buvo karės ministeris ir jo eskorta.

‖ Vidurinėj Afrikoj, prigulinčioj Belgijai Kongo viešpatystėj, pasikėlė čiabuviai negrai.

Nauji Rasztai

Socialistu platforma, pagal Wayland ir Unterman. 15 pusl.

Yra tai ištikro ne apdirbimas pagal Waylando ir Utermano darbą, bet tiesiog vertimas socialistų platformos ant konvencijos šiuose metuose Chicagoj užgirtos. Vertimas ne geriausias, lietuviška kalba ne gryna, daug sakinių yra visai ne lietuviškų, nors išreikštų lietuviškais žodžiais; labai vertėjas nusideda ir prieš lietuvišką gramatiką.

Apskritai imant, toki laikiniai veikalėliai ne atgabena daug naudos. Juk po rinkimų ir dabartinė pliatforma bus užmiršta, iš jos išreiskimų mažai kas liks žmonių galvose. Jeigu norime musų žmonėms įkvėpti socialistišką ideją, tai lavinkime juos sistematiškai, pavirš

Trumpa senobes Istorija.

Isz maskoliszkos kalbos verte D.

Frankų vadas Chlodovig, laikuose Theodoricho, užgriebė beveik visą Galliją. Jis priėmė su savo žmonėmis krikščionystę nuo katalikiško vyskupo; bet ir jis ir jo frankai pasiliko laukiniais ir nuožmiais žmonėmis. Chlodovig mokėjo sujudint savo tautą, bet jis buvo klastingu ir nežmonišku. Pas frankus dar buvo kiti karaliai, apart jo; jis juos prašalino, nusiųsdamas paslaptinius galvažudžius, arba įkalbėdams žmonėms sukilt: vienas buvo užmuštas už niekšystę, kitą senį — jis įkalbėjo sunui jo užmušt, o paskui galą padarė sunui neva atkeršydams už tėvą. Ant galo pagalios, Chlodovig labai skundėsi, kad jis vienintėliu pasilikęs ir neturįs giminių; bet tai tik monai buvo, kad galėtų dasižinot, ar neužsislėpė kur giminiečiai, ir užmušt juos.

Mirus Chlodovignui, šalį pasidalino jo vaikai. Per 300 metų, frankų karaliai buvo vien iš jo giminės; jie vadinosi *Mėrovingais*, t. y. ainiais pasakų Merovicho; pas juos pasiliko senobinis stabmeldiškas privalumas — ilgi, nekerpami plaukai, kurie reiškią ypatingą galią. Merovingai daug kartų skirstė karalystę pagal savo nuomonę, mainėsi žemėmis, atiminėjo jas viens nuo kito. Jie užgriebė buvusius imperatorių dvarus ir daug turtų, ypač bažnyčiose. Bet jie neturėjo tvirtų sostapilių ir miestuose negyveno. Jie važinėjo iš vieno didelio dvaro kitan su skaitlingais savo buriais, gyvendami po 2-3 mėnesius, pakol neišnykdavo visas toj vietoj pritaisytas ištęklius. Šituose dvaruose gyveno: ginklų dirbėjai, odžiai, audėjai, kurie dirbo karaliui ir jo gentims bei buriui; čion buvo darbinįkės, mikliai išsiuvančios drabužius šilkais ir auksu, čion ir gi verpė linus ir vilnas.

Pirklystė sunyko: tiktai kokius nors navatnius ir retus daigtus, brangius akmenėlius, saldžiumynus, kvėpalus jura atveždavo pirkliai — žydai ir syrai. Šitie pirkliai neturėjo krautuvių miestuose: jie nešiojosi ir vežiojosi pirkinius ant mulų, ar ant vežimų, nuo vieno dvaro į kitą, nuo vienos brastos į kitą. Nupuolus pirklystei, mažiau liko žinių apie kitas šalis: tiktai iš reto netikėtai daeidavo dabar Gallijon žinios, pvz., apie rytines rymiečių šalis, Grėkiją, Egiptą. Europos vakarai, tarytum, atskilo nuo kitų šalių. Žmonės nustojo rupintis apie tolymesnes šalis.

Frankų karaliai tapo daug turtingesni ir stipresni, negu buvo senobiniai vadai pirmykščių besivalkiojančių vokiečių padermių. Pas juos maitinosi, jiems tarnavo daugybė žmonių vokiškos ir vietinės, romaniškos, veislės. Pas bentkokį dvarponį jie galėjo užgriebt, kas tik jiems patiko. Bet jų valdžios jokiu budu negalima sulygint nė su valdžia rymiečių imperatorių, nė su valdžia musų dienų Europos karalių.

Karalius nežinojo, kas darosi visokiuose šalies kampuose: jis negalėjo priverst gyventojus mokėt jam mokesčius. Ginčai ir bylos be jo pasibaigdavo: kiekvienoj apygardoj, kuri, pagal senobės vokiečių budą, vadinosi šimtyne, žmonės susirinkdavo ant suėjimo po priežiura išrinkto šimtinįko, nusprendimą-gi išduodavo seniai. Karalius iš savo valios negalėjo surinkt visų karžygių ir vest juos į karę. Apie visuotinus dalykus spręsdavo, kaip seniau, didelis suėjimas visų karžygių. Jie susirinkdavo sykį ant metų, kovo mėnesyj; po kart tai buvo ir peržiurėjimas jų ginklų. Be sutikimo visuotino suėjimo, karalius galėjo vest į karę tiktai savo *leidus* (Leute — vokiškai žmonės): tai buvo ypatiški jo tarnai arba draugai, arba atsidavę jo prieglobai; jis stengėsi pritraukt prie savęs kuo daugiausiai tokių žmonių; jie arba maitinosi prie jo, už jo stalo, arba gaudavo iš jo dvarų žemės rėžius, kaipo dovaną.

Dideli dvarai su vergais ir baudžiaunįkais, kokie buvo laikuose rymiškos imperijos, ir dabar tebebuvo. Tiktai tuli romaniški dvarponiai buvo išvyti frankų. Pats karalius su savo frankais gyveno it didelis dvarponis.

Sudas. Barbarai atsinešė su savim savo sudų papročius. Atsitikus žmogžudystei, nabašnįko giminėms pavelyta buvo atkeršyt žmogžudžio giminėms. Nuo keršto galima buvo išsipirkt, bet išsipirkimas nepanašus buvo į dabartinę pinigišką baudą; dalis jo ėjo sudžiai už darbą, dalis — giminėms nuskriaustojo. Išsiperkant, brangino ne žmogų apskritai, bet jo svarbumą arba galią. Už užmuštą laisvą žmogų reikėjo daugiau mokėt, negu už vergą; už vokietį daugiau, negu už vietinį gyventoją; už karaliaus tarną brangiau, negu už paprastą žmogų. Užmušimas vyskupo teip apsimokėdavo: reikia padaryt švininiai marškiniai didumo, kaip užmuštasis; galvažudys turi užmokėt giminėms užmušto arba karaliui, arba tautai tiek aukso, kiek sveria šitoki marškiniai. Uždegėją, kudrį, pasikasusį po namų, galima buvo užmušt be jokio išsipirkimo. Už sužeidimą, nukirtimą rankos, piršto, nosies, ausies, išdurimą akies ir kitas opas, paskirti buvo tam tikri išsipirkimo pinigai.

Ginčų bylos pasibaigdavo arba ant ginklų: priešai, kaip skelbė paprotys, „prisišaukdavo Dievą Sutvertoją, kad pergalėjimas tam tektų, keno teisybė", arba ginčas pasibaigdavo lenktynėmis prisiegoj, t. y. laimėdavo iš susiginčijusių tas, kas atsives su savim drauge daugiau prisiekiančių žmonių, kartu su juom patvirtinančių po prisieka tai, ką ir jis.

Jeigu prieš kaltinamąjį buvo daug darodymų, tai liepdavo jam teisintis. Tai reiškė iskentėt išbandymą: t. y. ar „prasivaikščiot su katilėliu", pernešt katilą su verdančiu vandeniu plikoms rankoms, arba palaikyt įkaitintą geležies šmotą, jeigu šiek-tik praleidus, nematyt buvo nudegintų opų, kaltinamasis skaitėsi nekaltu; arba reikėjo ištarti, nesuklystant, sunki prisiega. Kas neiškentėdavo išbandymo, skaitėsi nukaltintu paties Dievo; toks tai ir buvo Dievo sudas, arba *ordalijos*.

Ant sudo nieko neužrašydavo. Dokumentų, laiškų nebuvo. Kas norėjo užtvirtint nupirkimą, perdavimą žemės, namų, padarydavo kokį nors ženklą arba darbą, panašų į pardavimą arba išreiškiantį savim, tartum, kokį burtą. Pvz., karalius, dovanojant sodžių, mesdavo šiaudus rankosna apdovanoto. Ant kiekvieno valdomo daigto, pvz., namų durų, išpiaustinėdavo paveikslą rankos, kaipo ženklą, jog valdąs užgriebė jį, uždėjo savo ranką. Perkantis didelį dvarą, arba vynvuogių sodą, keliavo vieton užmokėt pinigams su 12 suaugusių liudinįkų ir 12 vaikų: vaikams per veidus suduodavo ir sukdavo ausis, kad jie atmintų atsitikimą ir butų jo liudinįkais pirkimo vėliau, kaip paaugs.

Visoki išsipirkimai ir baudos paskirtos buvo naugių piniguose, *soliduose*. Dabar mums geriausia spręst apie prekę daigto ant rublių ir kapeikų ir sulygint brangumą daigtų, nes mes nuolatos perkam ir parduodam. Barbaras, mažai ar beveik nieko nepirko ir jis nepripratęs buvo spręst apie brangumą ant solidų: jis gi versdavo solidą į kitokį saiką, kurs aiškesniu jam buvo: į avį su ėrukų, mitulį, dveigį veršį ir t. t.

Papročiai. Nebteko žmonėms jokio viešo apgynimo. Pats karalius buvo tik svarbiausias karžygis tarpe žmonių, gyvenančių prievarta. Vienas iš karalių liepė savo sunų, sukilusį prieš jį, sudegint kartu su pačia ir vaikais. Niekniekiu skaitėsi nusiųst pas brolį galvažudį, įsiveržt svetimuosna namuosna, išplėšt bažnyčią; žmogžudžiai prisivydavo kunigus ir vyskupus bažnyčiose, pas aukurus; karaliai išgydavo savo pačias, atimdavo svetimas, laikydavo po kelias; nuolatai apgaudinėjo viens kitą ir atmainydavo savo prižadus. Ant kiekvieno žingsnio buvo koksnors nuožmumas, žvėriškumas; vienas frankų bajoras liepdavo per vaišes savo vergams laikyt nedėgulius teip arti, kad jie nusidegindavo sav kojas; vergui surėkus arba sukrutėjus, jis užsimodavo su kardu ir suklykdavo iš džiaugsmo.

Terp laukinių vokiečių papročių ir prievartos, nedoresniais tapo ir vietiniai romaniški gyventojai. Daugelis dalyvavo plėšimuose. Ant tarnystės pas karalių, kitos romaniškos veislės žmogus pavelydavo sav visokią prievartą, nuplėšdavo turtingus žmones bylomis, retežiais sukaustydavo kunigus. Laukiniai papročiai pas pačius kunigus atsirado. Vienas vyskupas liepė įleist sugautą priešą gyvą į kapų sklepą ir paguldyt jį graban su nabašnįku.

Bet terp dvasiškųjų užsiliko ir tvirti bei taurus vyrai prakilno budo. Tokiu buvo Grigas, Turo miesto vyskupas, smulkiai aprašęs tuos laikus. Besąžinis, baisus karalius Chilpėrikas, nieko negalėjo su juom padaryt nė gasdinimu, nė papirkimu: Grigas nedaleido peržengt bažnytinės prieglaudos; jis drąsiai užstojo už kitą vyskupą, karaliui neteisingai aną apkaltinus; drąsiai jis pats gynėsi, kaip karalius apkaltino jį įdavime, nors karalius, pabaidymui Grigo, sušaukęs buvo jam apkaltint, vyskupų susirinkimą savo dvare ir atsivedęs buvo savo karžygius.

Kartais baisu darosi šitam teisingam, geram žmogui. Teip daug pikto ir neteisybės aplink jį, jog jis nebežino, ko ir laikytis; apie kuo baisiausius dalykus jis ramiai pasakoja, kaip apie paprastą daigtą. Matyt, artinasi svieto pabaiga, mano jis. Visam kam pasenus ant svieto, nėr ko ir lygint savo laikų su pirmykščiais, savęs su pirmykščiais žmonėmis. Grigas iš Turo įžangoj savo knygos vadina savę buru, nieko neišmanančiu raštų dalykuose: jis prisipažįsta, kad lotyniškai jis painiojąs vyriškąją ir moteriškąją gimtį, linksnius, prielinksnius, kad jis panašus yra į jautį, šokiais užsiėmusį.

Turtingas žmogus iš giminės, branginusios apšvietimą, Grigas, vienog, nebegalėjo jau gerai apsišviest. Niekas negalėjo jo išmokyt grynai lotyniškos kalbos. Rymiški dainiai dar atsirasdavo išreto karalių rumuose: jie sudėdavo eiles vestuvėms, pasveikinimui. Bet šitose eilėse mažai buvo įtalpos; tai buvo greičiau sueiliuoti žaislai: tai parašytos eilės darė kryželį, arba kirvį, tai buvo parašytos teip, jog jas galima buvo skaityt nuo pradžios arba pabaigos, atgalion. Karalius Chipėrikas pats sudėdavo eiles, nuspręsdavo tikėjimiškus klausymus, net išmislijęs buvo lotyniškai abecėlei, kuri jam neužtektina išrodė, tris naujas raides. Bet tai buvo išmislas puslaukinio žmogaus.

Net į bažnytinius kasdieninius apsėjimus įsiskverbė visoki prietarai ir barbarų papročiai. Pas Grigą iš Turo, po prieglobos kapų šv. Martino, kurs skaitėsi Gallijos apaštalu, atbėgo Chilpėriko sunus. Grigas daleido jam žynaut ant Šventraščio apie savo likimą: po kelių sausvalgių dienų užmanyta buvo atverst Psalmes ir Evangėlijas ir jieškot atsakymo toj vietoj, kokia atsivers. Vienam karaliaus didžiunui vyskupas nenorėjo duot komunijos už jo dideliai pasileidusį gyvenimą. Pagalios, per didelius atkeliavusio prašymus, vyskupas davė jam išbandymui hostijos dalį: jeigu jis nenumirsęs ant vietos, paragavęs hostijos, tai turi reikšt, kad Dievas jam atleidžiąs. Tokiu budu bažnytinė paslaptis pavirto į ordaliją.

Vokiečiai, klausant krikščioniško pamokslo, visaip suprato apie Kristų: jiems Jis išrodė galingu vadu su kariumene iš šventųjų; nekitaip seniau jie manydavo apie stabmeldišką karės dievą — Vodaną. Priimant krikščionystę, Chlodovig manė, buk pastoja į Kristaus kariumenę, tampa karišku Jo tarnu. Išgirdęs apie Kristaus kančias, jis baisiai suriko: „kad bučiau buvęs tuomet su savo frankais, bučiau atkeršijęs už Jį!" Barbarai nuolat painiojo krikščioniškas paslaptis su stabmeldiškomis aukomis. Kaip susirinkdavo broliškų draugysčių sąnariai ant vakarinės keldos, jie greit užmiršdavo ir ištvirkdavo: perdang gerdavo, pasilinksmint atsivesdavo šokėjus, juokdarius, meškas ir t. t.

Irlandijos pamokslinįkai. Navatni pamokslinįkai vaikščiojo terp šitų puslaukinių žmonių. Tai buvo Irlandijos vienuoliai. Irlandijos apaštalu skaitėsi šv. Patrik. Jis buvo iš turtingos giminės Gallijoj; 17 metų

(Toliaus bus.)

Apsirikimas.

Pasakojimas M. L.

(Pabaiga).

Paskui, pasistojęs ant sėdynės, nuskynė akacijos žiedą ir prisegė prie plaukų mano sužieduotinės. Neatsargiai patraukęs, jis iki kraujų į akstiną užgavo pirštą. Margarita baisiai nusigando.

— Mažmožis — ramino jis — aš išmazgosiu pirštą ir viskas pereis.

Abudu priėjo prie vandens rezervoaro. Numazgojęs pirštą, jis jį apvyniojo su skepetaite.

Ištraukęs iš kišeniaus peiliuką, su juom ant rezervoaro marmoro išpiovė sujungtas literas M. ir F.

— Tai ant pažymėjimo atminimo šios nepaprastos dienos.

Ji sėdo ant sėdynės, o jis prieš ją atsiklaupė.

— O, Margarita, kaip aš tavę myliu!

Ji pasilenkė. Jis ją apkabino.

To buvo per daug. Aš šokau į tarpą, norėdams juos perskirti. Iš viso vieko aš mušiau jį per veidą, per pėčius. Veltus darbas! Aš buvau tik bekunis, nematomas šešėlis....

Įerzintas, negalėdams perskirti, ne norėdams buti liudininku tokių biaurumų, pabėgau.

Aš lėkiau į laukus, užgriebdams medžius, atsimušdamas į namų stogus. Aš nesigailėjau daugiau, kad numiriau.

Man buvo liudna, labai liudna. Aš ilgai be mierio lakiojau po laukus, nežinodamas kur dingti. Aš tėmijau tingius žingsnius artojaus ir pavydėjau jam jo ramumo ir užganėdinimo. Tėmijau į kieles bėgiojančias ir lakstančiai išartotose vagose. Aš jieškojau dobilo su keturiais lapais, bet laimė atsikreipė, aš jo neradau. Klausiau kalbų skalbėjų, skalbiančių prie upės. Aš vaikščiojau po namus ir juose mačiau visokias scenas. Ant kiemo kokio ten ukininko aš ilgai žiurėjau į kovą dviejų susipiovusių šunų. Jie vartėsi ant žemės keldami dulkes, aš stebėjausi iš jų lengvumo ir gabumo. Netoli nuo jų, ant trepų vištinyčios, pavėsyj tupėjo penkios vištos ir vienas gaidys, žiurėdami aplinkui, kaip publika ant cirko sėdynių.

Naktis manę patraukė namon. Virtuvėj prie pečiaus tarnaitė ir tarnas kalbėjo pusbalsiai.

— Poni numirs — kalbėjo tarnaitė — još nieks negali nuraminti.

— Aš ne suprantu — atsakė tarnas — kaipo vienatinei palaikėjai, jai tas išeina ant naudos. Kalba, jog ji gaus daug tukstančių.

— Jai tai vis tiek, ji mislija vien, kad neteko brolio.

— Labai reikalingas! Su tokiais turtais galima užmiršti apie pasimirusius.

— Tu jos nepažįsti — ji niekada neužmirš.

Aš nuėjau į savo kambarį.

IV.

Prie lovos, ant kurios gulėjo mano kunas, žibėjo dvi dideli vaškini žvaki. Aš buvau sprėdytas į mano geriausius drabužius. Vienoj iš kryžiavai sudėtų rankų aš laikiau kryžių, kitoj gi fotografišką grupą šešių mano sesers vaikų. Paskui aš dažinojau, kad tą grupą įbruko man jaunesnysis, penkių metų mano sesers sunus. Išgirdęs, jog nuėjau į dangų, kur pirma nuėjo jo tėvas, jis pasiskubino įbrukti į mano kuno ranką fotografiją, sakydams: „dede, jeigu tu eini pas mano tėvą, tai nuneškie jam musų fotografijas ir pasakykie jam, kad mes tankiai mislijam apie jį ir kad aš moku jau skaityti ir rašyti.

Priešais mano lovą klupojo sesuo su vaikais ir meldėsi. Stambios ašaros riedėjo per jos veidus.

Mano šešėlis su nesulaikoma pajiega nulėkė ten ir dasilytėjęs kojų pirštų galais kaktos lavono, iš palengvo į jį pradėjo įsigerti. Tokiu budu aš iš palengvo gavau vėl protą ir širdies jausmus. Aš keliausi iš ilgo miego. Aš atidariau akis, su nekantrumu norėdams persitikrinti, ar ne sapnavau. Ne! Aš gulėjau aprėdytas. Sesuo ir jos vaikai klupojo prie manęs. Gramnyčios, čirkšdamos, degė. Aš atsidusėjau. Sesuo pakėlė galvą ir, pamačiusi, kad aš atmerkiau akis, puolėsi prie manęs.

— Broli! — sušuko ji.

Aš ištiesiau jai ranką. Neišpasakytas džiaugsmas apėmė man širdį. Aš prispaudžiau ją prie širdies. Vaikai su džiaugsmu apsiautė mano lovą. Aš pasikėliau ne jausdamas nė jokio pailsimo, nė silpnumo, jausdamas vien lengvus šiurpulius.

Nusiuntė pas daktarą pripažinusį, jog aš numiriau. Pamatęs manę ant kojų, jis apreiškė, jog aš gyvas.

Bet tai, matyt, aš nenumiriau. Ir visa ta istorija Margaritos ir Fernando yra tik išmislu mano degančių smegenų, yra tik sapno išmislas!.... Tai dar geriau.

Ant rytojaus, vos pabudau, pradėjau mislyti apie žingeidžius matymus laike letargiško miego. Durys atsidarė, įėjo sesuo ir padavė man laišką. Aš pažinau tuojaus siaurą, suspaustą raštą Margaritos. Atidariau laišką ir perskaičiau sekančius žodžius:

„Mano brangus!

Aš alpstu nuo neramumo. Praneškite, kas su jums yra. Ateikite pas manę greičiau, arba aš, paniekindama visas formas, pasiskubįsiu pas jus. Juk mudu dabar beveik vyras ir pati, o jos vieta juk prie lovos sergančio vyro.

Aš turiu ką daug jums papasakoti.

Jusu Margarita."

— Nelaiminga Margarita, ką ji pragyveno — tarė mano sesuo.

Aš vėl perskaičiau laišką ir nepaisant ant visų besistengimų, jis man rodėsi ne atviru, neteisingu, melagingu.

Margarita priėmė manę su neslepiamu džiaugsmu. Teta Morta išbučiavo manę.

Pažiurėjęs slapta ant mano sužieduotinės, aš mačiau jos veidą žibantį laime ir džiaugsmu.

— Aš be abejonės nužudžiau protą, pamislijau — ir tukstančius kartų buvau neteisingu, nužvelgdamas ją tokiuose biauriuose darbuose.

Ant mano užmanymo pasivaikščioti po sodą, ji noriai sutiko ir paėmė manę už rankų.

Manę traukė prie marmorinio rezervoaro, prie akacijų.

— Ne tenai — pasasakė jį — ten per daug tuščia.

— Tai geriau, nieks mudviejų ne matys.

Bet ji su užsispyrimu pasuko į kitą pusę.

— Ne, aš noriu ten — tvirtai pasakiau aš.

Ji atsisuko ir atkreipė į manę tirinėjančią inkvizitoriaus akį, nuo ko man net šiurpuliai perbėgo per visą kuną. Bet mano nekaltas išveizdis, matyt, ją nuramino, nes ji tuojaus pasakė:

— Eisiva ten, kur nori.

Ir ji pradėjo kvatoti, erzintiesi, čiauškėti be rupesčio, erzinančiai nervus.

Prie rezervoaro matyt buvo daug pėdų ženklų, žemė buvo numyniota. Aš pažinau mažą kurkutę Margaritos drauge su kita didėle, žemėj išspausta. Argi ta dideji buvo atspaudimu Fernando kurkos? Prie velėninio suolelio pėdos galutinai susipainiojo.

Visa vakarykščia scena atgijo mano atmintyj. Man pasidarė liudna.

Margarita statė visas pajiegas, kad palinksminti manę.

— Čia vienog sveikai vaikščiojo — tariau aš stačiai.

— Teip, tai aš ir teta Morta. Mudvi vakar čia atėjova verkti.

Vakarykščias biaurus matymas stovėjo prieš mano akis. Aš stengiausi jį užmiršti; aš glamonėjau Margaritą, kuri noriai atmokėjo man lygiais glamonėjimais; bet lošti ilgiau tą komediją aš negalėjau. Aš atsistojau ant suolelio ir skindamas akacijos žiedą, tyčia įsiduriau pirštą.

Sugrįžęs pas Margaritą, žingeidžiai manę tėmijančią, prisegiau žiedelį prie jos plaukų. Ji vėl pažiurėjo į manę tirinėjančioms akimis. Aš nuėjau prie rezervoaro ir mėgždžiodams Fernandą, numazgojau pirštą ir apvyniojau jį su skepetaite. Pasilenkęs ties vandeniu, aš patėmijau sujungtas literas M. ir F. Matyt buvo, kad jos neseniai išpiautos ant marmoro. Taigi aš ne sapnavau, tai buvo teisybė.

Nuožmus užsimanymas užėjo man ant mislies. Aš išsiėmiau peiliuką ir teipjau su juom išpioviau sujungtas literas M. ir O.

Pabaigęs darbą, aš surikau, mėgždžiodamas krutejimus ir balsą Fernando:

— Tas pažymės atminimą šios neužmirstinos dienos.

Aš pažiurėjau į Margaritą. Veidas jos buvo pabalęs, o ji suerzinta. Jos linksmumas, juokas, čiauškėjimas prapuolė ant syk. Ji machinališkai žiurėjo į manę. Aš pribėgau prie jos kojų ir plonu balsu Fernando, surikau:

— O, Margarita, kaip aš tavę myliu!

Aš norėjau ją apglėbti, bet ji manę nustumė ir leidosi bėgti.

— Ar tas yra teisybė? — surikau aš dar bėgančiai.

Aš palengva pakilau, nupurčiau pieską, prilipusią prie kelių.

Nenorėdamas eiti per namus, aš leidausi jieškoti paslėpto išėjimo, ir neužilgio suradau tą spragą sienoj, per kurią įeidavo Fernando laike tankių čia savo atsilankymų.

|| Maskoliškų laikraščių korespondentas ant karės lauko, Nemirovič Dančenko, patalpino maskoliškuose laikraščiuose žinią, jog mušiuose maskoliai patėmijo, buk karabinų kulkos ne ima japoniečių, o kazokų durtuvų ašmens lužta, duriant į japoniečių krutinę. Ilgai maskoliai nežinojo, dėl kokių priežasčių teip buva. Neseniai vienog ant krutinės vieno užmušto japoniečio rado nupintą iš druto plieninio drato serdoką, kurio ne pramuša karabinų kulkos. Taigi mat, japoniečiai jau nuo kakrės pradžios turi serdokus saugojančius kareivius bent nuo karabinų šuvių ir nuo kazokų durtuvų.

Anglija ir jos gyventojai.

Iš visų musų žemės viešpatysčių, po Chinų, Anglija turi daugiausiai gyventojų.

Pirmutinis Anglijoj ir jos kolionijose žmonių suskaitymas buvo parengtas tik 1821 m., bet kolionijose suskaitymas buvo padarytas tik paviršutiniškai. 1901 m. buvo ir kolionijose padarytas pirmutinis pilnas žmonių suskaitymas ir rezultatai to suskaitymo likosi viešai pagarsinti.

Dabar Anglija ir jos kolionijos užima plotą 12 milijonų ketvirtainių angliškų mylių, tai yra 3,5 dalis viso musų žemės paviršiaus. 1861 m. Anglijai prigulėjo tik 8 milijonai ketvirtainių mylių. Taigi per 40 metų plotai jai prigulinti pasididino ant trečdalio. Tos 12 milijonų ketvirtainių mylių, prigulinčių Anglijos, šiteip skirstosi: amerikoniškos Anglijos valdybos užima plotą 4 milijonų ketv. mylių; Australijos valdybos 3 milijonus, tiek jau ir valdybos Afrikoj; Azijoj Anglijai priguli 1750000 mylių. Pati Anglija su Airija, Škotija ir Valija užima plotą tik 121089 ketvirtainių mylių.

Gyventojų gi ant žemės plotų prigulinčių Anglijai 1861 metuose buvo 175 milijonai, 1871 m. jau 235 milijonai, 1891 metuose jau 370 milijonų, o per paskutinį abelną visoj Anglijoj ir jos valdybose padarytą gyventojų suskaitymą pasirodė su viršum 400 milijonų. Taigi per 40 metų plotai žemės prigulinti Anglijai pasididino ant trečdalio, o skaitlius gyventojų daugiau negu pasidvigubino.

Pačioj Anglijoj 1901 m. buvo 32 milijonai gyv., Škotijoj 447200, Airijoj 4453000 (1841 m. Airijoj buvo netoli dusyk tiek gyventojų, nes 8175000). Anglijoj ir Škotijoj per paskutinius 40 metų gyventojų skaitlius pasidvigubino, o Airijoj sumažėjo beveik ant pusės to, kiek pirma buvo; tas sumažėjimas atsitiko tik per Anglijos randos kaltę, nes jis, ką tik pikto Airijai padaryti galėjo, tą darė; užtai gero nieko nepadarė.

Laike paskutinio gyventojų su skaitymo europinėse Anglijos valdybose, ant 41 milijono gyventojų, buvo: 2109000 žemdirbių, 937000 kalnakasių, užimtų metalurgiškose dirbtuvėse 1113000, dirbančių audeklų dirbtuvėse 1467000, kriaučių 492000; tarnaujančių bankuose ir pardavinčiose 450000, vežėjų 311000, bartenderių gėrymų pardavinčiose 146000, tarnaujančių ant geležinkelių 320000. Kunigų anglikoniško tikėjimo 25000, katalikiško 8000, kitokių 11000, advokatų 21000, inžinierių 11000, daildarių 13000, aktorių 12500, literatų ir laikraštininkų 14428 vyriškių ir 1951 moteris.

Reikia dar pridurti, kad Anglijos sostapilis London yra didžiausiu ant svieto miestu, jis turi su viršum 6 milijonus gyventojų, taigi daugiau negu ne viena svieto viespatystė, daugiau negu iš viso yra lietuvių su latviais.

Reikalai Chicagos miesto geležinkelių.

Ant persitikrinimo kokias turi nuomuones miesto gyventojai apie padavadijimus Chicagos ulyčinių geležinkelių Co., kokius apdirbo miesto transportų komitetas, majoras Harrison išleido į gyventojus atsiliepimą, kuriame išrodo geras puses to padavadijimo. Kadangi jis panaikina 99 metų kompanijos privilegijas, daleidžia tuojaus daryti visokius pagerinimus ant ulyčinių geležinkelių, apsaugoja miestą nuo brangiai kaštuojančių provų ir atidaro kelią paėmimui tų geležinkelių kaipo miesto savastį. Miesto majoras gyventojams duoda progą išreikšti savo nuomones apie tą ulyčinių karų kompanijos padavadijimą. Jeigu geidžiamas butų „referendium" (peticiją apie šitą klausymą pažymėti ant rinkimo kortelių), užmano majoras visiems, kurie priešingi apdirbtam padavadijimui, rinkti parašus, kad tasai klausymas lapkričio mėnesio rinkimuose butų pažymėtas. 9 d. rugsėjo yra laikas padavimo tokios peticijos rinkimo komitetui. Jeigu gi iki miesto rodos susirinkimui 3 d. spalinio užtektinu skaitliumi parašų parodys, jog gyventojai velija viešą balsavimą, tai majoras žada parodyti miesto rodai galutiną savo nusprendimą ant teip ilgai atidėti, kol susirinks ganėtinas parašų skaitlius. Jeigu reikalingas parašų skaitlius ne bus surinktas iki 20 d. spalių šių metų ir visuomenės sprendimas ne bus išduotas iki rinkimų lapkričio mėnesyj, majoras žada parodyti miesto rodai atidėti savo nusprendimą iki pavasarinių rinkimų ateinančiuose metuose. Jeigu gi tokia peticija su reikalingais parašais ne bus paduota iki 20 d. spalinio 1904 metų, tai bus ženklu, jog gyventojai su padavadijimu sutinka ir apie jį nuspręs miesto roda.

Toks yra turinis miesto majoro atsiliepimo.

Minetame padavadijime yra sekanti svarbiausi punktai.

Panaikinimas 99 metinių privilegijų ulyčinių geležinkelių kompanijų; to vietoj jos apturi koncesiją ant 13 metų su pailginimu ant 7 metų, jeigu miestas to panorės.

Miestas įgauna kontrolę ant ulyčinių geležinkelių.

Miestas gali koncesiją nuo kompanijų atimti, jeigu jos savo pareigų nepildytų.

Virviniai karai turi but panaikinti ir ant visų linijų, varymui karų, turi but įvesta elektrika.

Transferai turi but duodami ant visų miesto linijų ir visų sistemų (taigi ir ant viršutinių).

Panaudojimas iš šėnių visų linijų vidurmiestyj kad visi karai tiesiog galėtų ateiti.

Miestas turi tiesą po 13 metų už tikrą vertę išpirkti ulyčinius geležinkelius ir juos pats valdyti, arba reikalauti, kad Chicago City Railway Co. perduotų savo tiesas kitai, kuri geriau pildytų miesto padavadijimus.

Miestas palaiko prižiurėjimą ulyčinių geležinkelių ant toliau ir kaipo atlyginimą už savo tiesas per pirmutinius 13 metų gauna 5% brutto įėmimų, per tolesnius 7 metus 10%. Iš to per 20 metų miestas, pagal apskaitymą, apturės 14 milijonų doliarių.

Vietines Žinios.

— Pereitos nedėlios vakare Chicagoj siautė audra. Terp kitko perkunas trenkė į dirbtuves Nubian Paint and Warnish Co., ant kertės 51 ave. ir Bloomingdale Road. Dirbtuvės su visu sudegė, bet ugnagesiams pasisekė ugnies ne prileisti prie kaimyniškų triobų. Laike gesinimo ugnies, daug ugnagesių nuo karščio ir dumų apsirgo, tuos reikėjo gabenti į kazarmes, kur jie atsigavo. Nuo smarkaus lytaus užliejo vanduo kelnores šiaurinėj miesto dalyj, teiposgi gyvenimus chiniečių ant Clark gatvės. Chiniečiams su kubilais reikėjo semti vandenį iš savo gyvenimų. Perkunas trenkė paskui į arklininkus Illinois Malleable Iron Co., pn 603 ant Diversy Bld. ir uždegė šieną, bet ugnį čia pasisekė užgesinti. Į kelnores policijos stacijos ant Warren ave. ant syk pribėgo tiek vandens, kad sedinčius joje areštantus reikėjo gabenti kitur.

— Mums praneša, buk „Katalико" redaktorius, p. Brandukas, pirma rėdęs „Žvaigždę," nori eiti į kunigus. Atsišaukė jis į „Motinėlę," pasitikėdamas, jog už tarnavimą, kunigai ne atsakys stipedijos, bet apsiriko. Kunigai užmoka savo tarnams, kol jie tarnauja, besimokinančiam seminarijoj juk ne daug lieka laiko ir progos patarnauti gėradėjimas. Gal kunigai ne labai užsitiki savo tarnams?

— Priešais Robin Place, Michigan ežere, pereitos nedėlios dieną prigėrė besimaudydami du jauni vyriškiai: 22 metų Martinas Borsin ir 8 metais už jį jaunesnis pardavinyčios klerkas Johnas Pron.

— Upėj Chicago, netoli Congress st., pereitos nedėlios dieną rado kuną prigėrėlio. Kas yra negyvėlis, nežinia. Vandenyj kunas galėjo išbuti mažiausiai per ištisą savaitę.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė 437 ypatos, kuriame tai skaitliuje buvo 254 vyriškiai ir 183 moterys; vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 115, senelių su viršum 60 metų 91.

— Pereitos sanvaitės ketvergo vakare, ant 48 gatvės, ant skersai geležinkelio šėnių bėgančio karo užbėgo geležinkelio trukis ir karą sudaužė. Prie to 5 ypatos likosi užmuštos, o net keliolikas tapo sužeistų.

— Lenkai iš aukų pastatė, Humboldt Parke, paminklą Kosciuczkai. Atidarymas paminklo atsibus 11 d. rugsėjo. Iškilmės prasidės 3 val. po pietų.

— Vienas iš „Aušros Dr-tės" stipendijatų, besilavinantis Kriokavos dailės akademijoj; p. V., už savo paišinius gavo šįmet nuo akademijos bronzinį medalį.

Ateiviai privalo balsuoti už Republikonus.

Jei šita partija nebutu susiorganizavusi 50 metų atgal, šiądien ateiviams čia nebutų vietos.

Su virš dešimts milijonų žmonių atkelevo čia iš Austrijos, Ungarijos, Rosijos, Lenkijos, Lietuvos, Italijos, Vokietijos, Čekijos ir Slavonijos, idant pagerinti savo buvį ir įgyti namus. Jie pamėgo šią žemę geriau už kitas, todėl kad čia Republika ir kad po Republikonų valdžia — protekcija ir išdirbystė teip išsiplėtė, kad čia užtenka darbo ir uždarbio dėl kiekvieno atėjuno, arba ir ant kita tiek milijonų ateivių. Ateiviai pastoja gerais ukėsais, jų įtekmė yra atjaučiama rando eilėse, jų vaikai gali tapti šios žemės prezidentais, senatoriais, kongresmonais, ir kitokiais, augštų ofisų valdytojais.

Juk jau buvo keletas Republikoniškų prezidentų išrinktų iš tarpo biednų žmonių, dirbusių dar už mažesnes algas neng šios dienos darbininko alga. [illegible] tai rodo, kad lygybė ir liusybė žmogaus Suvienytose Valstijose yra neaprubežiuota.

Baliotas prie balsavimo, yra tai ukėso galybė, yra tai balsas į šios žemės valdžią. Todėl kiekvienas ukėsas privalo balsuoti. Tik svarbiausiu yra klausymu — kaip balsuoti.

Atsakymas lengvas.

Balsuoti už partiją kuri jam daugiausiai, gero padaro, o taje partija yra tai Republikoniška partija.

Jeigu ne Republikoniškas prezidentas, Lincoln, biedno farmerio vaikas, kurs panaikino šioje žemeje vergiją, nebutų šiandien čia Europos darbininkui darbo, liuosybė nė vietos, nes vergai, baudžiava apdirbtu visus darbus. Keno tai nuopelnai, ar ne Republikoniškos partijos? Jeigu Republikonai nuo laiko panaikinimo verguvės nebutų išrinkę iš savo tarpo devynių prezidentų, kada Demokratiška partija per tą visą laika išrinko vos du prezidentu, progresas, išdirbystė ir uždarbai nebutu teip augštai pasikelę, ir Europos darbininkas nebutu turėjęs nė reikalo šion žemėn keliauti. Jeigu Republikoniška Saugos Tarifa nebutu apsaugojusi šios žemės darbininką, tada svetimžemiai savo pigiais išdirbimais butu užvertę šią žemę ir šios žemės darbininkas butu turėjas teipgi dirbti už niekus. Jeigu Republikoniška partija nebutų sugebėjusi įvygdinti gerų ir žmoniją ginančių tiesų, neturėtumėm šiądien čia protekcijos, liuosybės, liuoso žodžio ir spaudos kokę dabar turime.

Apsvarstyk šiuos visus dalykus ir pamislyk ar pridera tau balsuoti už Republikonišką partiją ar geresnės jieškoti.

Gal tau rodosi Demokratiška partija geresnė, kuri stengiasi įvygdinti čia žemają tarifą, o žemoji tarifa žemina ir tavo uždarbį, juk jau tą turėjome nuo Demokratų, ar nepameni?

Balsuoti už Republikonišką partiją — netiktai žmonių priderystė, bet yra jų pačių nauda. Apsvarstyk tą viską p

Draugysczin Reikalai

Chicago. Dr-te Szv. Antano tures savo baliu nedelioj, 19 vasario, 1905 m., Freiheit Turner saleje, 3417 S. Halsted st. Todel meldžia visu kitu Draugysczu ir Kliubu nedaryti toje dienoje baliu ne teatru idant vieni kitiems neužtumeme.

Komitetas.

So. Boston, Mas. Lietuviszka Draugyste (?) tures savo baliu dienoje Labor Day, 5 rugsejo, 311 Albany st. Boston Mass, ant kurio visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti. Balius prasides 1 val. po pietu. Inženga vyrui su mergina $1.00, an dviems merginomis $1.25.

(9—2) Komitetas.

Chicago. Jaunu Vyru Draugiszkas Kliubas tures savo ketvirta baliu subatoj, 1 d. spaliu, Pulaskio saleje, 800 S. Ashland av. terp 18 ir 17 ul. Prasides 8 val. vakare. Inženga 25c. ypatak. Grajis populiariszka orchestra prof. Bremhall's. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti ir pasilinksminti.

(9—2) Komitetas.

New Haven, Conn. Naujai užsidejas Lietuviszkas Kliubas tures baliu su prakalbomis ir deklamacijomis panedelyj, 5 rugsejo, Turner saleje, Cart st. Prasides 3 val. po pietu, ant kurio visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti ir pasilinksminti.

Komitetas.

Maynard, Mas. Dr-te szv. Juozapo isz Maynard ir Hudson tures savo baliu panedelyj, 5 rugsejo, saleje ant Main str. Prasides 2 val. po pietu. Muzika bus pirmos kliasos. Todel visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti, o busite kuogeriausiai priimti.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo draugu: Bronislovo, Antano ir Natalijos Laurynaiciu, Suvalku gub. Naumiesczio pav., Viszako Rudos parap., gyveno So. Boston, Mass. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Antanas Keruszauskas,
998 Pratt st., Milwaukee, Wis.

Pajieszkau savo broliio, Antano Harrisuno, du metai atgal gyveno Walsinburg Colo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Chas Harrison, Westville, Ill.

Pajieszkau savo broliu, Jono ir Antano Urbonu, Kauno gub., Panevežio pav., Ciripenu vol., kaimo Žemaitelu. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Frank Albon, West Suffield, Conn.

Pajieszkau Franciszkaus Venckevicziaus, Kauno gub. ir pav. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Antanas Pauris,
Hotel Russwin, New Britain, Conn.

Pajieszkau Alenos Daniliecziukes, Panevežio pav., Krakinavos vol., kaimo Balboku ir Josefos Siemetaites, isz kaimo Bardžiu, Raseiniu pav., abi Kauno gub. Jos paczios ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

John Bartaszius, Waterville, Conn.

Knygele dovanu.

Gražios gromatoma popieros su apskaitymais 8 tuzinai už $1.00 ir knygele dovanu. 1 tuzinas su kopertais 25c. Adresuokite.

J. G. BARONAS,
1221 Carson st. in rear,
S. S. Pittsburg, Pa.

Wilburton, Ind. Ter. 5 d. szio menesio pasimire czia Antanas Galliunas, kurs czia laike groserne per kelis metus, ir ant rytojaus tapo palaidotas ant kapu Krebs, Ind. Terr. Jisai kele sunkia baczka su kokia rugszczia ir kelent truko kas jo viduriuose, nuo to sirgo tik ketures dienas ir mire. Matyt kad jisai tenai neturejo gal jokiu giminiu, nes szioji žine tapo į redakcija prisiusta raszyta angliszkoje kalboje Isz kur jis isz krajaus paejo nežinome, raszejas to nepaminejo.

Turiu ant pardavimo daugybe namu ir lotu prie bažnycziu Szv. Vaitiekaus, Szv. Onos, Szv. Kazimiero, Chicagoje ir Hawthorne; teipgi keleta bizniu pigiai ant pardavimo prie fabriku McCormick, ant Blue Island av., Western av. ir kitose gerose vietose. Kas tik ko nori pirkti, viska pas mus gaus.

S. J. Napieralski & Co.
723 W. 17 str. kerte Paulina str.
Didisis offisas:
S. J. Napieralski,
1513 W. 22nd st., Chicago.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas lietuviu ir lenku apgyventoje vietoje. Biznis nuo seniai isdirbtas.

Jos Mazurkievicz,
823 N. Marshfield av., Chicago, Ill.
(8—26)

Pasarga prie szifkorcziu.

Nuo dabar emigrantai važiuojanti in Amerika turi tureti szifkorte ir $15.00 pinigu kiszeniuje. Kas neturi $15.00 apart szifkortes, to neinleidžia in Amerika pakol jo gimines jam neprisiunczia, o jei ne, tai gražina ji atgal. Tokios dabar yra naujos tiesos emigracijos užveizdos.

PINIGAI!

Dauguma žmoniu, geriau nežinodami, siunczia savo pinigus in kraju per visokius žydelius ir kitokius svetimtauczius, kuriu dauguma tankiai subankrutyja, pabega ir žmoniu pinigai prašuva.

Jei nori siusti pinigus in kraju, tai siusk juos per „Lietuvos" redakcija, o tavo pinigai su 14 dienu bus vietoje priimti ir niekados ne centas nežus. „Lietuva" jau 12 metu kaip stovi ant savo koju, turi savo didelius, be jokiu skolu namus, 3 lotus, drukarne ir už keles desimtis tukstancziu dol. vertes tavoro knygomis ir kitokiais daiktais. Sziadien per „Lietuvos" redakcija siunczia savo pinigus visi lietuviai, lenkai, vokieciai ir austrijokai. „Lietuva" yra tai didžiausias bankinis kantoras ir paczto stacija, isz kurios pinigai plaukia in kraju pundais kožna diena.

Jei reikalauji szifkortes, tai pirk ja „Lietuvos" redakcijoj, czia taves neapgaus ir gausi laiva koki noresi. Raszyk tuojaus, o gausi prekes visu szifkorcziu ir pinigu prekes.

Adresuok ant vardo „Lietuvos" iszeistojo szitaip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St. Station 60. Chicago, Ill.

"Lietuvos" Agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 336 Broome st.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 194 Athens Street

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
A. Stanelis, 281 Morris Avenue

BROOKLYN, N. Y.
Stan. Rinkewiczius, 73 Grand st.
Jos. Matutis, 112 Grand St.,

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tarella, 824 Bank st.

E.ST. LOUIS, ILL.
J. J. Ražokas,

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 72 Jubilee St.,

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 925 So. 2nd St.
J. Rukevicze 3243 Salmon street

SCRANTON, PA.
Joseph Petrikis, 1514 Ross Ave.

MAHANOY CITY, PA.
A. B. Strimaitis, 138 W. Spruce Street

CLEVELAND, OHIO.
C. J. Kasper, 31 Hill St.,
J. P. Grite, 273 Jefferson St.

PITTSTON, PA.
Jur. Kazakewiczia, 1150 Wyoming ave.

TURNERS FALLS, MASS.
K. P. Szimkonis,

SCOTLAND.
K. Katauskas, 24 Pentland Pl.

BRIDGETON GLASGOW,

Kur gali gauti „Lietuvą."

„Lietuvos" redakcija turi savo agentus Brooklyne, Philadelphijoj, Baltimoreje,

Sztal agentu adresai.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand st.
Jos. Szanskis, 155 Metropolitan ave.

Philadelphia, Pa.
J. Gudavicze, 3104 Richmond, St.
Jos. M. Smolenski, 783 So. 2-nd St.,

Baltimore, Md.
Wm. J. Morron,
S. E. Cor. Sharp & Camden sts.

Pas szituos agentus gausite „Lietuva" už 5c. kas subata.

BREVIORELIS

KATALIKIŠKA MALDU KNYGELE,
Pavesta Lietuvos Katalikiškai Jaunuomenei.
Knygeles misra 2¾×3¾. Puslapiu 140, storis ¼ colio.

Nužiauzia, gražiausia ir smagiausia maldaknygė nėtie bažnyčion. Miešos, mišparai ir suplikacijos dviejose kalbose: lotyniškai ir lietuviškai. Turi visas reikalingas maldos ir kalendorių teip kaip didėl knyga. Balta plona geri popiera. Čia yra jos paveikslėliai ir prekis:

No.1901.
Juodi, kieti, druti audimo apdarai, išrodo kaip skuriniai, gražus išspausti išmarginimai, lapų kraštai raudoni. Prekė.....40c

Pinigų Prekė.

Iki 500 rubliu, rublis po..... 52½
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po..52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po.....52½c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikszcziotu ir niekur nežutu, tai siuskite per „Lietuvos" redakcija, adresuojami:

A. Olszevski,
924 33rd St., Chicago, Ill.

No.1902.
Juodi, kieti, druti audimo apdarai, išrodo lyg skuriniai, gražus išspausti išmarginimai, aukszutas kryžutis ant ėono, aukszutilapų kraštai. Prekė 50c

Pinigus siuskite ant adreso:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

Dykai!

Gražu dideli ir labai gera kalendoriu verta 25c. **gausi dykai,** jei užsirašysi laikraszti „Lietuva" ir užmokesi $2.00 už viso meto prenumerata isz virszaus. „Lietuva" yra didžiausias ir geriausias laikrasztis visoje Amerikoje. Joje rasi daugiausiai svarbiu žiniu ir naujienu.

Atsiusk $2.00 su savo aiszkiu adresu o gausi „Lietuva" kas subata per visa meta ir pulku kalendoriu dovanai.

Pinigus siusk ant vardo „Lietuvos" iszleistojo, adresuodamas teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St. Station 60. Chicago, Ill.

Ar nori važiuoti in Kraju?

Jei teip, tai asz galiu parvešti ant darbiniu laivu. Del pilnos informacijos raszykite indedami už 2c. marke ant adreso:

Joseph Rossell,
4 Washington st. North, Boston, Mass.
19—8)

Lietuviszkiejie Europos laikraszcziai.

Varpas politikos, literaturos ir mokslo menesinis laikrasztis. Metu preke.....**$1.25**

Ukininkas tautiszkai-politiszkas menesinis žmoniu laikrasztis. Metu preke.....**75 centai**

Abu laikraszcziu iszeina Tilžeje (Prusu Lietuvoje) kas menuo viena karta.

Kiekvienas lietuvis, noris politiszkai apsiszvietti ir geriaus suprasti Lietuvos reikalus ir savo pareigas, noris sekti Lietuvos visumenes gyvenima, savo broliu darbus Lietuvoj ir ju kovas su caro valdžia bei jos bendrais už savo tiesas, už geresne savo ateiti, — kiekvienas paminetuose laikraszcziuose atras daug naudingu žiniu ir pamokimu.

Kas noretu parsisiuzdinti viena ar antra laikraszti, arba ir abudu kartu, te padeda raszydamas ir siuzdamas pinigus toki adresa:

M. Saunus Fabrikstr. 27 Tilsit, Ostpr. Germany.

Arba ir katra nors isz žemiau paduotuju

M. J. Damijonaitis 3108 S. Halsted Chicago, Ill.
N. Gendrolius 116 Bowen St. So. Boston, Mass.

Lietuviszka Aptieka.

Kuri randasi po **No. 167 W. 18th ir Union st.,** nuo 1 dienos rugpjuczio perejo ant mano locnasties.

Mano Aptieka dabar yra aprupinta kuogeriausioms Amerikoniszkom ir Europiszkom gyduolems, ypacz dabar szviežiai partrauktom isz seno Krajaus. Receptai buna isspildomi su didžiausiu atsargumu.

Prekes gyduoliu dabar yra numažintos. Del neturtingu, kurie tures paliudijima nuo vietinio prabaszczniaus, Daktaras ir gyduoles bus duotos už dyka.

Daktaras J. J. Golembiowskis visada randasi mano Aptiekoj, kitus Daktarus, jeigu kas nori, paszaukem per telefona diena ar nakti.

Tikiuosi, kad tautiecziai atsilanke in mano aptieka visados bus užganedinti.

Su guodone,

J. L. Žukauskas,
Lietuviszkas Aptiekorius.
167 W. 18th st., Chicago, Ill.

P. S. Asz teipgi siunczia pinigus in visas dalis svieto pigiai ir greitai, ir parduodu szifkortes ant visokiu linju ir laivu. Priegtam užlaikau lietuviszku knygu krautuve.

AR REIKALAUJI LAIKRODELIO?

Jaigu neturi ir jeszkai kad gauti gera ir nebrangu laikrodeli, tai pas manie gali gautie visokiu lakrodeliu, armoniku, ir daugybies kitokiu visokiu daiktu. Dabar per rugpjuczio menesi padarau „Bargain Sale" ant auksuotu laikrodeliu.

Gražeis iszgrevieruotais isz abieju pusiu auksuotais virszais, gvarantuotas ant 10 metu, su 7 akmenu geral laika rodanczeis vidureis, vertas 10 dol. dabar parduodam tik po **$5.75,** ir mes prisiusime savo kasztais į vieta.

Norinti laikrodeliu katalioga gauti, reikia del paczto kasztu prisiusti už 5 ct. marke, reikalaujant armoniku katalioga, reikia už 2 c. marke.

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Silpni Vyrai.

Visiems reikalaujantiems daktariškos pagelbos pasiunsiu garsaus daktaro receptą dykai. Ne C. O. D., ne apgavingus gydymo sampelius. Perskaityk šį apgarsinimą.

Šis yra parašytas dėl vyrų, turinčių sugriautą sistemą per ištykumą savo jaunų dienų. Klausyk mano rodos. Peratok gydymą su "nemejlinėmis" gyduolėms, elektriškais diržais, "speciališkoms" patentuotoms gyduolėms ir kitokiomis apgavystėmis. Diržas negali tevys išgydyti, o nuolatinis gėrymas ar valgymas visokių medicinų sugadins tau vidurius, užnuodys tavo sistemą teip, kad liga stosis neišgydoma.

Keleta metų aš kentėjau liga jaunistės klaidų: nuvau nervišką, turėjau naktinius nubėgimus, varicocele, atoką vyriškumo, silpną pomėtį, stoką gyvumo, ambicijos ir drąsos, jaučiau sunkenystę, sumažėjimą lytiškų dalių ir tt. Mėginau gydytis viskuom kas tik ką rodyjo, bet vieton geryn, sveikata ėjo blogyn. Ant galo buvau priverstas kelinti į Europą ir klausti rodos geresnio daktaro, kuris mane ir pagydė. Receptus to garsaus daktaro, kurlais aš pasigydžiau turiu ir šiądien savo rankose, nes žinau kaip tai sunku bivo pasigydyti, todėl aš pasiryžau ir kitus pagelbėti tokioms ligoms sergančius. Kas pas man atsišauks per laišką, aš kokiam pasiunsiu dykai kopiją to garsaus recepto uždaryticje gromatoje drauge su reikalingais pamokinimais kaip gydytis. Receptas bus parašytas teip aiškiai, kad jugs jį kiekvienas geresnis aptiekorius gyduoles sufatisys. Paklausyk mano rodos, o pamatysi kad vieškai išsigydysi.

Nepasilikyk manęs už tokį šaritan, kaip kad tie, ką sinio gydymą dykai, diržus dykai, rodas dykai kalpo meskerp ant sugavimo žuvių — kad paskui tė jį pinigus viliotį už netikusias ir pavoingas medicinas siunstomas C.O.D. Aš nieko nesiunčiu C.O.D. neturiu nieko parduoti; varda gi tavo užlaikysiu slaptoje. Jeigu mane atrasi neteisingu, turi tiesą šiame pačiame laikraštyje apgarsinti mane apgavku. Už mano klapatę, aš pajrašysiu tik 50c tada, kada išsigydysi. Daugiau nieko nereikalauju ir neprašau kad man siunstum pinigus pirmiau pakol vieškai neišsigydysi. Rašyk man šiądien, nes gal šis apgarsinimas kitu syk jau netšus šiame laikraštyje.

Atmink kad tu gauni receptą ir visus reikalingus pamokinimus dykai ir nereikalauji nieko mokėti pakol vieškai neišsigydai, tada užmokėsi man 50c. Adresuok:

C. Bentston, P.H.Box 655, CHICAGO, ILL.

Lietuviszka Banka.

(Uždeta 1888 mete.)

Siunczlam pinigus greitai ir saugiai in visas dalis svieto. Parduodame Laivakortes ant greicziausiu laivu. Paczto Sta. No. 8.

S. Mack,
212 First St., Elizabeth, N. J

Dykai! Dykai!

Gaus kiekvienas Daktariškę knyguteį apie ligas vyrų, moterų ir vaikų kas prisiuns savo adresą ant adreso:

L—VA, P. O. Box 268, MADISON SQ. N. Y.

SKUBINKITE

Pirkti Szifkortes pakol pigios, nes tuojaus pabrang.

DABAR YRA LABAI PIGIOS.

Stai šifkorčių prekes:	į Europą	iš Europ.
North German Lloyd Linija.		
Terp New Yorko ir Bremo:		
Reguliariški laivai plaukia 10 iki 12 dienų	$17.00	$34.00
Expresiniai laivai plaukia 6 iki 8 dienų	$25.00	$36.50
Terp Bremo ir Baltimorės:		
Laivai plaukia 12 iki 14 dienų	$17.00	$34.00
Hamburg American Linija.		
Terp New Yorko ir Hamburgo:		
Reguliariški laivai plaukia 10 iki 14 dienų	$17 00	$35.50
Expresiniai laivai plaukia 6 iki 8 dienų	$25.00	$38.00
Cunard Linija.		
Terp New Yorko, Bremo, Hamburgo, Rotterdamo, Amsterdamo ir Antverpo		
Laivai plaukia 6 iki 9 dienų	$17.00	$34.00
Terp New Yorko, Londono, Liverpoolio, Glasgowo ir terp Bostono		
Laivai plaukia 5 iki 8 dienų	$15.00	$17.00
Canadian Pacific R. R. Co. Linija.		
Terp Montreal, Bremo, Hamburgo, Rotterdamo ir Antverpo.		
Laivai plaukia 8 iki 10 dienų	$17.00	$34.00
Terp Mentreal, Liverpool, London ir Glasgow		
Laivai plaukia 6 iki 8 dienų	$15.00	$17.00
Virš parodytos prekės yra tik per vandenį. Geležinkelių prekės žemiau.		
Amerikos Geležinkelis.		
Terp Chicagos ir New Yorko	$16.00	$15.00
Prusų Geležinkelis.		
Terp Tilžės ir Bremo	$5.15	$5.15
Terp Tilžės ir Hamburgo	$4.80	$4.80
Terp Tilžės ir Rotterdamo	$6.60	$6.60

Kiek kaštuoja geležinkelis terp New Yorko ir kitų miestų, klauskite mus per gromatas.
Apart čia paminėtų linijų turime dar ir kitas, kurių dėl stokos vietos, negalime čia išskaityti. Norėdami kitų linijų, klauskite mus per gromatas.
Geriausiai yra pirkti šifkortes "LIETUVOS" REDAKCIJOJE, nes ji turi agenturas visų kompanijų, geriausių linijų ir visų laivų, į Europą, iš Europos ir visas šalis svieto.
Čia galite gauti šifkortes kas tik kokias norite.

Nei $1 Nereikia Moketi iki Iszgydymui.

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 10tos ryto.
nuo 7-tos iki 9 val. vakare.
Nedėliomis tiktai nuo 8-tos iki 10-tai ryto.

Telefonas:: Morgan 1382.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!

Garsus mediškas užžiurėtojas, užbaigęs vokiškus ir amerikoniškus Universitetus, su daug metų patyrimų yra autorium, išrodinėtojum ir specialistu gydyme privatiškų, nerviškų ir užsisenėjusių ligų. Tukstančiai jaunų vyrų tapo išgelbėti nuo priešlaikinio grabo, kuriems jis sugrąžino sveikatą ir tvirtumą.

Nerviškas nusilpnėjimas. Nerviškas silpnumas, peržengimas gamtos tiesų, nustojimas gyvybės, lenkimasis draugijos, sunykimas ir tt. yra tai pasekmės sulaužymo sveikatos tiesų. Tu gal esi pirmam laipsnyje bet atmink kad artiniesi greitai prie paskutinio. Nedaleisk falšyvai begėdystei ar pasididžiavimui suturėti savę nuo sugryžimo prie sveikatos. Daugel vyrų neatboja apie savo padėjimą kol jau yra per vėlu.

Limpančios ligos, kaipo kraujo užnuodyjimas visokiuose laipsniuose, užkrėtimas gerklės, nosies ir kaulų, puolimas plaukų, užakimas varpos ravelio, uždegimas puslės, sutinimas lytiškų dalių yra greitai ir nuodugniai išgydomi. Mes parengėme gydymą virš minėtų kenkimų teip, kad tu netiktai patirsi greitą palengvinimą, bet visišką išgydymą.

Atmink— Mes duodame užtikrinimą išgydymo kiekvienos ligos paimtos ant gydymo. Jeigu tu negyveni Chicagoj, tai rašyk prašydamas klausymų lakšto. Tu gali but išgydytas namie, jeigu suteiksi mums gerą aprašymą savo ligos. Gyduoles sukrauname in mažas, be jokių parašų skrynutes, teip kad nieks neatkreiptų atydos kas jose yra.

Gyduoles Dykai iki Iszgyjimui.

State Medical Dispensary,

Pietvakarinis kampas State ir Van Buren gatvių,

Inejimos per 66 Van Buren gatve, ruimas 6, Chicago, Ill.

Mes užprašome visus kenčiančius nuo užsisenėjusių ligų, nuo kurių negalėjo išsigydyti, atsišaukti į musų gydynyčią ir pamėgyti musų NAUJA BUDA, kuris yra laikomas už neklaidingą.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po pietų; nuo 6 iki 7 vakare. Nedėlioms ir šventadieniais nuo 10 tik iki 12.

RODA DYKAI!

Per Dvideszimts Metu

Aš gydžiau visokias chroniškas ligas su didžiausia pasekme. Priežastis mano pasisekimo yra ta, kad aš negydau kitokių ir KAD MANO VAISTAI YRA IŠBANDYTI IR TAPO IŠRASTI GERIAUSIAIS Aš pažįstu ligas kurias aš gydau, teip, kaip kudikis pažįsta savo abėcėlę.

Daugelis metų datyrimo ir pasekmingo gydymo padarė mane užsitikimu siulyti tau, kuris sergi, tą pačią gerą išeigą, kurią apturėjo tukstančiai kitų. Datyrimas yra geriausias mokintojas. Mano gydyme ligonių nėra jokio spėjimo, bandymo ar nenusisekimo. Aš žinau, ką aš galiu padaryti gydyme ligos ir aš padariau kaip reikia.

ASZ ISZGYDAU KUR KITI NEGALI.

Biaurus, ir teip vadinami beviltiniai ir neišgydomi atsitikimai pateko man vienval, ir man linksma yra pasakyti, jog aš pagelbėjau daugeliui tų, kurie neturėjo vilties išgyti, kurie buvo išbandę visokius daktarus be pasisekimo. Mano gyduolės yra surinktos iš geriausių vaistų ir po mano ištyrimui padėjimo, gyduolės siunčiamos kožnam ligoniui, yra sudaromos po mano paties priežiura.

Šimtai padėkavonių ateina pas manę nuo dėkingų gydytinių, kurie tapo išgydyti. Aš galiu tą patį padaryti dėl tavęs, ką esu padaręs dėl kitų. Jeigu tu apleisi šitą progą pasigydymo, tai kaltė yra tavo ir pralaimė bus tavo. Ant galo tu vienog ateisi pas mane.

Rašyk pas mane su pilniausiu užsitikėjimu, o apturėsi mano rodą ir mano gyduoles be gaišties. Perskaityk sekančias padėkavones. Parašyk pas gydytinius, jegu nori išgirst tiesą.

Jerome, Ariz.

Brangus Profesoriau Collins:—
Kam aš niekad netikėjau, tas dabar yra tikra tiesa. Jus išgydėte mane nuo mano chroniškų ir pavojingų ligų pilnai ir aš nesugiebiu ganėtinai išreikšti mano širdingą padėkavonę ir nuoširdėjimą iš jusų gydymo. Kiekvienas čion žino, kuomi aš buvau prieš mano gydymąsi pas jus ir po trijų mėnesių gydymosi, aš netik išsigydžiau savo ligą, bet dar jaučiuosi geriau ir smagiau, negu aš jaučiausi prieš apsirgimą.

Tamista esi praktinium žmogum ir neimi nuo žmonių pinigą, kaip daugelis kitų, bet išgydai juos į trumpiausį laiką be didelių kaštų. Kožnas sergantis vyras ar moteris negali padaryti geriaus, kaip priimti jusų pagelbą ir jie bus išgydytais greitai ir tikrai.

Su guodone,
Emery Jorsa.

Palmerton, Pa.

Mano Brangus Profesoriau Collins:—
Labai man liksma pranešti jums, kad po trumpam jusų gydymui aš jaučiuosi labai gerai. Aš jaučiuosi, lyg kad bučiau gimes iš naujo. Jusų puikios gyduolės išgydė mano skausmą krutinėje ir strėnose, kurie skausmai kankino manę per daugelį metų. Mano trumpas kvėpavimas išnyko teipgi ir aš dabar neturiu sunkenybės kvėpuoti. Mano valgumas sugrįžo vėl ir mano sveikata yra tokia, kokios aš nesu turėjęs.

Dėkavodamas jums labai gražiai už jusų malonų ir gerą gydymą, aš rekomenduoju jus sanžiniškai visiems savo tėvynainiams.

Su guodone,
Vincentas Gregaz.

Mingo Junction, Ohio.

Brangus Dre Collins:—
Septynios sanvaitės atgal nieks negalėjo sakyti, kad aš gyvensiu. Mano plivinis nesveikis ir skausmai strėnose kuone užsmaugė mane. Aš vėmiau po kožnam valgiui su tokiu tasymu, kad kožnas matantis manę, turėjo dėl manęs didžiausią pasigailėjimą. Aš mėginau daktarus ant daktarų, išleidau šimtus dolerių ant visokių vaistų, bet aš negalėjau rasti pagelbos niekur. Vienas iš mano draugų nurodė man Tamistą. Aš parašiau pas jus, aprašydamas savo padėjimą ir dabar, į septynias trumpas sanvaites, nematydamas nė jusų, likausi išgydytu. Tas yra daugiau, negu aš tikėjausi. Tas yra pastebėtina, Brangus Dre ir aš niekuomet nepamiršiu jusų maloningumo ir rekomenduosiu jus visur kožnam, kurį tik pažįstu.

Su guodone, Jonas Jurczsko.

E. C. Collins, President, N.Y. Medical Institute, 140 W. 34-th St. New York, N.Y.

Raulai kurtu begi? Nugi pas PiatraSzleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi pulku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska oczisszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus pulku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negaliu. Lik sveikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarpnusiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Root 21.

Nuo Korn-spanduku ant koju tik 10c.

Gvarantavojeme isgydyma.

Dantu gelsmo ir Skorbuto, Papuczkus nugidit, Plauku sliukima sulaikite ir sutankite ant prapliku sios galvos, Pleiskanas isznaikina Teipgi turime vaista del isznaikinimo plauku, kad barzda nereiktu skust, arba moteris turi ant apžrimimo ligus gyvaplaukius, mes esame SPECIJALISTAIS.

J. M. B. Chem, Co.
box 160 Sta. W. B'klyn-New York

A. LECHOVICZ,

Spring & Water st., Waukegan, Ill.

Pirmos Kliasos Saliunas.

Užlaiko geriausius gerymus ir kvepenczius cigarus ir turi vieta pakeleiviams. Visus vietinius ir isz kitur atkeliavusius užkvieczia atsilankyti.

(8—13)

Gauk sziuos grazius daiktus dykai.

Varkinams, merginoms ir kiekvienam prisiusime DYKAI, apmokesime paczta ir pavieryisim 24 artikulliukus bižuterijos, kuriuos KIEKVIENS PAMATYS PIRMS. Pardaves juos po 10c. kožna prisiusi mumis $2.40, o mes gave pinigus tuojaus pasiunsime tau už tavo darba DYKAI viena isz augszcziau parodytu artikulu: (1) Gražu Hamilton 22 kalibru KARABINA, (2) gra žu auksinta amerikoniszkais viduriais LAIKRODELI, iszrodanti lyg auksinis gvarantuotas su 25 metu, (3) gražia, plino didumo MANDOLINA (4) gražia 2 pedu augszta LIAMPA, (5) didele ARMONIKA (6) auksinta LAIKRODELI, (7) bakszuka su ½ tuzino sidabriniu PEILIU ir VIDELCIU, (8) plina toiletini SOXELI, (9) grino aukso ŽIEDA, (10) importuota geriausio plieno BRITVA, (11) gražu PEILI, (12) gražo 12 coliu ilgo auksinta moteriszka ant kaklo LENCIUGELI su kompasellu. (13) gražu auksinta KRYŽELI. (14) gražia sterling sidabro BRASSOLETA. Šitie tavoral yra augszcziausios vertes ir duos Tamistai nora dirbti del savo uždarbio ir del musu namo, kuris yra sziame biznyje jau 15 m.

Atlas Jewelery Co., Dept. 31,
Metropolitan Block, CHICAGO.

Naujausio iszradimo.

Laiszkams popieros po 25c. tuzinas. Popieros susideda isz 6 gatunku, su paveikslelials Lietuvos didvyriu, su gražioms pavinczevonems, dainelems ir kitokiais apskaitymais. Agentu reikalauju po visus miestus ant ju pardavinejimo.

F. Miloszevskis,
Box 734, Stoughton, Mass.
(9—2)

Asz Tave Iszgydysiu!

Asz esu seniausias specijalistas Chicagoj nuolatiniam gydyme vyriszku ir užsenejusiu ligu. Asz iszgydau nuodugniai kraujo užnuodyjima, reumatizma, užsenejusias paslaptingas ligas ir ligas paelnanczias nuo žagimosi save ir iszdykumo; gelima kaulu, skaudejima ir svalgima galvos, skaudejima po krutine, sanaria, nugaros ir strenu; gelima ar nepaprasta plakima szirdies; užima ausyse ir galvoje; drebejima kraujo, pamelinavusias paakius, spuogus ant veido ar kuno, gelbonas plemas ar ronas ant bei dalies kuno, puvima ar skaudejima gerkleje, užkietejima viduriu, bjaurius ir balsius sapnus, sunkuma kojose, indubusias akis, nubegima seklos laiko miego ar prie nusiszlapinimo, negalejima miegoti ar valgyti, dusuly, trumpa kvepavima; niežus, skuros, inkstu, kepenu ir skilvio ligas. Jeigu esi nuolatai nuvarges ir greitai palietantis, baugus, gedingas, nusimines, užsirupines ir nustojas vilties iszgyjimo, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpneje jog negali atsakancziai atlikti vyro prideryscziu ir neturi vaisiaus; jeigu esi užkrestas kokia liga, turi tankiai szlapinties diena ir naktyje, tai ateik pas mane o asz duosiu teisinga roda dykai.

Susiszlapinimas lovoje bemegant yra labai ikirus ir geda darantis kenkimas, ir daugumas nejleszko pagelbos tikedami jog negalima iszsigydyti. Asz savo tam tikrais vaistais užtikrinu iszgydyma trumpam laike.

KNYGA VISOKIU LIGU DYKAI.

Ant pareikalavimo kožnam nusiuziu dykai lietuviszka knyga aprasyanczia visas vyriszkas ir paslaptingas ligas, kaip nuo ju apsisaugoti ir iszsigydyti. Prisiusk už 2c marke ant paczto kasztu.

Dr. B. M. ROSS, 178 South Clark St., Chicago, Ill.

Offisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 6:30 iki 8. Nedeliom nuo 10 iki 1.

Dykai auksinis Laikrodelis!

Mes duodame szita naujausios mados Amerikoniszkais viduriais Laikrodeli, gerai laika rodanti, visai dykai tam, kurs parduos 24 artikuliukus musu bižuterijos po 10c. kožna. Luksztai jo iszrodo kaip laikrodžio gvarantuoto ant 25 metu. Raszyk tuojaus, o mes tuojaus prisiusime bižuterija ant pardavinejimo. Kada iszparduosi prisiusk mumis $2.40 ir gausi szi laikrodeli su lenciugeiul dykai.

Crown Supply House,
Dep'h 23, 163 Randolph st., Chicago, Ill

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems isdirba:— **Karunas, Amerikoniszkas, Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams isdirba:— **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczial atliktas ir tuom susselpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Didelis Pianu Iszpardavimas

PAS

NEW ENGLAND PIANO SCHOOL.

Pigus iszpardavimas bus tik viena sanvaite laiko, pradedant nuo 1-mos dienos Rugpluczio (August). Isz antros rankos Pianai po **$10, $20, $30, $40, $40** ir **$50,** geri del pradž